

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Általános Iskola intézményegység

TARTALOMJEGYZÉK

I. INTÉZMÉNYÜNK JELLEMZŐI	4
1. AZ INTÉZMÉNY FELTÉTELRENDSZERE	4
1.1. AZ INTÉZMÉNY FÖLDRAJZI ÉS TÁRSADALMI KÖRNYEZETE	4
2. AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGRENSZERE	6
2.1 Bölcsőde	6
2.2 Óvoda	6
2.3 Általános iskola	7
2.4 Együttműködés az egyes intézménytípusok között	7
2.5 Szolgáltatások, közösségi élet, hagyományaink.....	7
II. NEVELÉSI PROGRAM	10
1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA TARTALMI SZABÁLYOZÁSA ÉS SZABÁLYOZÁS SZINTJEI, PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI	10
1.1. INTÉZMÉNYÜNK NEVELÉSFILÓZÓFIÁJA	11
1.1.1. Alapelveink	11
1.1.2. Nevelési - oktatási céljaink	11
1.1.3. Céljainkból eredő feladataink.....	13
1.1.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz - és eljárásrendszere	16
2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	16
3. TANULÓI KÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	17
4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	19
5. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	20
6. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	20
6.1. Iskolai drogstratégia.....	22
6.2. Fogyasztóvédelem az iskolában	22
6.3. Társadalmi bűnmegelőzés (áldozattá válás, erőszakmentes konfliktuskezelés).....	24
6.4. Közlekedésre neveléssel kapcsolatos feladatok.....	25
7. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	27
8. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	27
9. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI FELADATOK	29
10. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	30
11. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI, KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	31
12. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	32
12.1. Az intézményben megszervezendő tanulmányok alatti vizsgák: az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, a javító vizsga és a pótló vizsga.	32
12.2. Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje.....	35
13. A MAGASABB ÉVFOLYAMBÁ LÉPÉS FELTÉTELEI	36
III. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE	38
1. A HELYI TANTERV JELLEMZŐI	38
1.1 Az iskola által választott kerettanterv megnevezése	38
1.2. Módszertani alapelveink	38
1.3. A tanulás-tanítás szervezeti keretei és szervezési formái.....	38
2. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI	40
2.1. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervekben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és	

<i>elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám</i>	40
<i>2.2. A két tanítási nyelv a tantárvnyi rendszerben</i>	41
3. KULCSKOMPETENCIÁK ÉS FEJLESZTÉSÜK	42
<i>3.1. A kulcskompetencia fogalma</i>	42
<i>3.2 Kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok</i>	42
4. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	43
<i>4.1. A tanulók értékelésének elvei és feladatai</i>	43
<i>4.2. A tanulói értékelés módja, formái</i>	43
<i>4.3. Az ismeretek számonkérésének formái</i>	44
<i>4.4. Az iskolai mérések rendje</i>	46
5. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI	46
<i>5.1. A magatartás értékelése</i>	46
<i>5.2. A szorgalom értékelése</i>	47
6. A TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	48
7. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	49
<i>7.1. Az erkölcsi nevelés</i>	49
<i>7.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	50
<i>7.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	50
<i>7.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése</i>	50
<i>7.5. A családi életre nevelés</i>	50
<i>7.6. A testi és lelki egészségre nevelés</i>	51
<i>7.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	51
<i>7.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	51
<i>7.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	51
<i>7.10. Médiatudatosságra nevelés</i>	51
<i>7.11. A tanulás tanítása</i>	52
<i>7.12. A választható tantárgyakkal összefüggésben a pedagógusválasztás szabályai</i>	52
8. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS A KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA	52
<i>8.1. Tanórai keretek, a tantárgyak lehetőségei</i>	56
<i>8.2. Módszerek, eszközök</i>	65
<i>8.3. Az iskolai és óvodai környezet</i>	67
<i>8.4. Minőségbiztosítás / minőség-ellenőrzés</i>	68
9. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	69
10. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	70
11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉNEK RENDJE, MÓDSZEREI	70
12. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	70
13. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	71
IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ZÁRÓ RENDELKEZÉSEI	72
<i>1. A Pedagógiai Program megismerésének lehetősége</i>	72
2. ÉLETBELÉPÉS, ÉRVÉNYSÉG	72
3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSÁT KEZDEMÉNYEZHETI	72

I. INTÉZMÉNYÜNK JELLEMZŐI

1. AZ INTÉZMÉNY FELTÉTELRENDSZERE

1. 1. Az intézmény földrajzi és társadalmi környezete

A Chábád Lubavics mozgalom 1989-ben kezdte meg működését Magyarországon. 2004-ben ők hozták létre az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközséget, amely a hagyományokhoz való ragaszkodást és a világ felé való nyitottságot tűzte zászlajára. Az eltelt években a mozgalom több tízezer zsidó embert ért el, és segített hozzá ősei kultúrájának és vallásának megismeréséhez. A mozgalom tagjai vallják, hogy a gyermekek nevelése, oktatása a záloga a zsidóság jövőjének.

A Bét Menáchem Zsidó Gyermekoktatási Központ elődje a Gán Menáchem Óvoda 1997-ben nyitotta meg kapuit Budán, az Orbán hegyen. 2011-re egyértelművé vált, hogy az intézmény kinőtte a rendelkezésére álló épületet, és az erzsébetvárosi önkormányzattal kötött megállapodásnak köszönhetően 2011. szeptember 1-jétől a jelenlegi helyére, a Dohány utca 32. szám alatti felújított épületbe költözhetett. Az intézményt igénybe vevő családokra jellemző a jó anyagi háttér, a három, vagy több gyermek vállalása, a gondos odafigyelés, igényesség a nevelő-oktató intézménnyel szemben.

Fontosnak tartják ápolni és átörökíteni a zsidó életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat. Ezen kívül fontosnak tartják életmódjuk miatt – zömében sokat utazó és sokszor költöző családokról van szó – a magyar, a héber, vagy jivrit anyanyelven kívül az angol, mint közvetítő nyelv jártasság szintű ismeretét.

A nyolc évfolyamos két tanítási nyelvű iskola megteremtésével lehetővé vált, hogy a tanulók a kis gyermekkoruktól fogva megszokott épületben, az általuk megismert gyerekek és felnőttek között biztonságban, családi légkörben tölthessék napjaikat, itt sajátíthassák el a zsidó kultúra és vallás alapjait, s itt szerezhessenek magas szintű világi ismereteket.

Intézményünk önálló jogi személy, amelynek élén vallási igazgató és magasabb vezető beosztású igazgató áll. Az intézményegységek (bölcsőde, óvoda, iskola) élén intézményegység-vezető áll. Az intézményvezetői tevékenységet, az intézményegységek munkájának összehangolását a vezetőség segíti.

Az intézmény működési rendjét az intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg. A zökkenőmentes működést további szabályzatok, tervek segítik, mint pl. az óvodai és iskolai házirend, az éves munkaterv és ütemterv ... stb. A vezetőket, a nevelőtestületet, illetve tagjait a döntési jogosítványok a vonatkozó jogszabályok szerint illetik meg.

Intézményünkben nevelési koncepciónk szerint kiemelt fontosságú a különböző kapcsolatok megteremtése, gazdagítása, ápolása.

Gyerek, tanár, szülő

- **Gyermekek vonatkozásában** megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermekek intézményen belül egységes nevelési ráhatások, módszerek által fejlődhessenek.

A kialakult baráti kapcsolatok, közösségek továbbélhessenek, tartalmilag gazdagodhassanak a következő nevelési intézményben.

A szülők közössége is erőteljesebben formálódik, az együtt eltöltött évek és közös tevékenységek által.

- **A nevelők és pedagógusok vonatkozásában** tudatosan kihasználjuk a kapcsolatépítés lehetőségét a számtalan közös program és tevékenység során.

Az egymás munkájába való betekintés lehetősége, a sikerek és örömök, a kudarcok és a mindennapi együttgondolkodás pozitívan hat a kapcsolatok alakulására.

- **A felnőttek (nevelők - szülők) vonatkozásában** fontosnak tartjuk a nyitottságot és őszinteséget az együttnevelésben, az egységes ráhatást a célok és az elvek tekintetében. Nevelési gyakorlatunk szerint sok időt töltünk együtt a szülőkkel, kötetlenül, felszabadultan, ami által mélyebben megismerhetik pedagógiai elveinket, módszereinket.

- **Az együttműködés formái a szülőkkel:**

- szülői értekezlet: külön szervezzük a magyar és nem magyar anyanyelvű családoknak, melyen megvitatjuk a gyermekek óvodai, iskolai életével kapcsolatos kérdéseket. Tájékoztatást nyújtunk nevelési elveinkről, követelményeinkről, programjainkról.
- fogadóóra: az óvónők, tanítók, tanárok, szülők előzetes időegyeztetése alapján az egyes gyermekekkel kapcsolatos egyéni problémák megbeszélése.
- az ünnepeken való közös részvétel: elvünk a család – bölcsőde, óvoda, iskola kapcsolatának erősítése, a zsidó hagyományok közös ápolása (a gyermek születésnapja, Chanuka, Purim, Peszách, Savuot és Évzáró alkalmával).
- EMIH rendezvények: célunk az óvoda, iskola nevelő-oktató munkájának megismertetése, népszerűsítése.

Egyéb kapcsolataink

- **Bálint Zsidó Művelődési Ház**

- részvétel gyermekprogramokon, vetélkedőkön, rajzpályázatokon.

- **Budapesten működő más zsidó gyermekeket nevelő-oktató általános iskolák**

- **közös héber nyelvi versenyek**

-Maimonidész Angol-Magyar Kéttannyelvű Gimnázium

-Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ
Család- és Gyermekjóléti Központ

-CEDEK

-MAZSÖK

-ZSILIP

- **Kapcsolat az óvoda, iskola orvosával**

- egészségügyi szűrővizsgálat félévente,
- nagycsoportosok iskola előtti orvosi vizsgálata
- felvilágosító tájékoztatás az egészségmegőrzés érdekében.

- **Kapcsolat a Szakértői Bizottságokkal**

A gyermek lakóhelye szerinti Nevelési Tanácsadóval vesszük fel minden esetben a kapcsolatot.

A kapcsolat tartalma a kölcsönös és folyamatos tájékoztatás, a szülők tapintatos és segítőkész informálása, a gyermekkel való fejlesztő foglalkozás megszervezése. Iskolába lépés előtt problémás esetben kikérjük a pszichológus véleményét. Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

Nevelői értekezletre meghívjuk a gyermekpszichológust, aki aktuális témában előadást tart.

2. AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGRENDSZERE

2.1 Bölcsőde

Bölcsődénkbe jelenleg 2 csoportba („kis bölcsi”, „nagy bölcsi”) érkeznek főleg zsidó vallású gyerekek 0-3 éves korig. Tágas, a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően berendezett szobákban folyik a gyerekek gondozása, nevelése. A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

Bölcsődénk sajátossága, hogy nemcsak magyarul, hanem héber nyelven is beszélnek a gyerekekhez, ezzel is elősegítve a nyelvtanulást. A gondozónők nemcsak a szülőkkel, hanem az óvodai dolgozókkal is napi kapcsolatban állnak, megkönnyítve ezzel is a bölcsődéből az óvodába való átlépést.

2.2 Óvoda

A fenntartó az EMIH Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség az óvodát azzal a céllal hozta létre, hogy a zsidóság kultúráját, hagyományait, szokásait a különböző életkorokhoz igazítva megismertesse, ápolja. A fenntartó szoros kapcsolatot tart a családokkal, különböző vallási rendezvények, kulturális események, könyvek, folyóiratok útján. Ezen kívül a nevelési elképzeléseik megvalósításában segítséget nyújt számukra a zsidó óvoda megszervezésével.

Nézetünk szerint az óvoda az első olyan nevelési szintér, amelyben a gyermekek főleg az érzelmeiken keresztül, de már a tudatos megismerés felé haladva találkozhatnak ezekkel az ismeretekkel.

2.3. Általános iskola

Iskolánk több szempontból is egyedülálló az országban. Egyházi fenntartású, elsődlegesnek tekinti a zsidó vallási- és hitéletre való felkészítést, annak gyakorlását. Héber-magyar két tanítási nyelvű, felkészítve ezzel az ide járó tanulókat mind Magyarországon, mind külföldön való továbbtanulásra. Közös igazgatású intézmény, egy épületben közös irányítás alatt működhet a bölcsőde, óvoda és az általános iskola. Így tanulóink jelentős hányada már csecsemő korától kezdve egységes nevelésben-oktatásban részesül. Ez nagyban megkönnyíti az átmenetet egyik intézménytípusból a másikba, s erősíti a közösséghez tartozás érzését. Az egyén számára védő, óvó környezetet biztosít.

2.4. Együttműködés az egyes intézménytípusok között

A gyermekek életük során több alkalommal kerülnek új környezetbe, helyzetekbe. Ilyen változást jelent az óvodából az iskolába, az alsó tagozatból a felsőbe való átlépés. A megváltozott körülményekhez sok gyermek csak nehezen tud alkalmazkodni, fejlődésükben megtorpanás, zavar fordulhat elő. Fontos pedagógiai feladatunk, hogy a változásokra felkészítsük őket, így az átmenetet megkönnyítsük számukra. Ennek érdekében a már eddig is hagyományosan jó kapcsolatot tovább erősítjük az óvodával (bemutató foglalkozások, nyílt napok, alkalmanként közös rendezvények). Nagy előny, hogy az óvodai csoporttársakkal együtt kerülnek a gyerekek az első osztályba, így nem szakadnak el a megszokott közösségtől, a barátoktól. Törekszünk arra, hogy az iskolában a tanítók és tanárok között az együttműködés rendszeres legyen (hospitálások, tapasztalatcserék, konzultációk, a tananyag- és követelményrendszer egyeztetése). Intézményünk alacsony gyermek- és pedagóguslétszámából adódóan az osztályszintű mellett, sok iskolai szintű programot szervezünk /ünnepek, vetélkedők, kirándulások ... stb./. Az ilyen alkalmakon a gyerekeknek egyrészt lehetősége nyílik egymás megismerésére, másrészt a kisebbeknek a nagyobbakkal való közös tevékenységre.

Szintén intézményünk jellegéből adódik, hogy a gyermekek már kicsi koruktól intézményünk összes dolgozójával mindennapi kapcsolatban vannak.

A fentiek miatt a közösség- és pedagógusváltásokból eredően nem keletkeznek problémák, inkább az új tantárgyak belépése kíván tennivalókat. Nagyon fontos, hogy a pedagógus oldja a gyermekek természetes szorongását, s a szintén bennük lévő érdeklődésre, kíváncsiságra építve alakítson ki pozitív attitűdöt tantárgya iránt. Szükség esetén egyéni foglalkozásokon is részt vehetnek a tanulók.

2.5 Szolgáltatások, közösségi élet, hagyományaink

Az óvodai, iskolai szolgáltatások és programok, a szabadidős tevékenységek is a gyermekek képesség- és személyiségfejlesztését szolgálják. Az alábbi lehetőségeket nyújtjuk és kínáljuk az ide járók számára:

- a tanítás megkezdése előtti és az intézmény jogszerű elhagyásáig tartó ügyelet, 7-18 óráig, 7-8 óráig, illetve 16-18 - ig NOKS munkakörben foglalkoztatott szakember is elláthatja az ügyeletet az igazgató döntése alapján,
- kóser étkezési lehetőség biztosítása, étkezések alatti felügyelet,
- egészségügyi felügyelet biztosítása,
- egyéni, öntevékeny tornaterem használat, játszótéri játékok használata,
- konzultáció tanulási problémákról,
- felkészítés-felkészülés kulturális és sportversenyekre, vetélkedőkre, pályázatokra,
- a környező kulturális szolgáltatások közös, csoportos igénybevétele (múzeumok, kiállítások, műemlékek megtekintése.),
- kirándulások szervezése, lebonyolítása.

E szolgáltatások igénybevételére az intézmény minden tanulója jogosult. A programok a szülők tájékoztatásával, esetenként részvételükkel szerveződnek.

Hagyományaink

A hagyományok ápolása, a konkrét tapasztalatgyűjtés a tanulók szociális képességeit fejleszti, az információk, benyomások a spontán és szándékosan szerzett ismeretek körét tágítják, a tanulási kedv, a kíváncsiság felkeltését segítik. Mintát, illetve lehetőséget adnak a gyermeknek a tartalmas szabadidő-eltöltésre, képességeik kibontakoztatására. Ezek a szolgáltatások, tevékenységek a magatartási, beilleszkedési zavart mutató tanulók helyzetén is javítanak azzal, hogy tartalmas elfoglaltságot kínálnak, viselkedési mintákat adnak számukra a különböző élethelyzetekben, sikerélményhez juttatják őket, társas kapcsolataikat ápolják, szélesítik.

Hagyományos ünnepek, rendezvények

- Sabsesz (Szombat köszöntés minden péntek délelőtt)

Annak emlékére, hogy az Isten hat nap alatt teremtette a világot, utána egy napot pihent.

Jelkép - szokás: gyertyagyújtás, barchesz

- Szukot (Sátoros ünnep) szeptember, október

Az intézmény belső udvarában sátrat készítünk, ott tevékenykedünk, étkezünk.

Jelkép - szokás: sátor állítás, luláv, citrom

- Chanuka december

Nyolc napon át minden nap eggyel több gyertyát gyújtunk.

Jelkép - szokás: Nyolcágú gyertyatartó készítés, trenderli

- Tubisvat (Fa ünnep) január

A fák újjáéledésének ideje Izraelben.

Jelkép - szokás: fa, növények ültetése.

- Purim február

Boldog nap, amit jelmezbe öltözve ünneplünk.

Jelkép - szokás: Hámán - táska, sütemény készítés, purimi játékok. Eszter tekerése, kereplő.

- Peszach (Zsidó húsvét) április

Széder tálát készítünk, macát sütünk, eljátsszuk a Széder este családi ünnepi szokásait.

Jelkép - szokás: széder tál (tojás, torma, csontos hús, zeller - dió - alma - fahéj keveréke) maca.

- Lag Ba omer (Boldog nap) május
- Évzáró június

Kirándulások

- Kirándulunk a szabadba, ahol különféle sport és versenyjátékokat játszunk.
- A Chanuka, Purim, Peszach ünnepeken - pl. közös macasütésre és az iskolások vidám előadására - a budapesti zsidó óvodák és iskolák első osztályosait is vendégül látjuk.
- **Az óvoda kirándulásai**
  - Lag Ba omer - kirándulás a Normafához
  - Almaszüret - Pomáz
  - Falumúzeum – Szentendre
  - Kirándulás, utazás a Gyermekvasúton
  - Könyvtárlátogatás a nagyokkal negyedévente
  - Kirándulás a Mogyoró hegyre

Az iskola kirándulásai

Az éves munkatervekben határozzuk meg.

•

Sportprogramok

- *Zsidó Óvoda, Iskolai Nyári Tábor* (július 1-31.) helyszíne az óvoda, résztvevői az intézménybe járó óvodások és kisiskolások, nevelők, az óvoda pedagógusai és meghívott nevelők)

A tábor programjában szerepel: mindennapi kirándulás, sportvetélkedő, utazás hajóval a Dunán, úszás a tanuszodában, óvodás torna az udvaron, ezen kívül tréfás szellemi és hagyományörző vetélkedők.

- Az óvoda - család közös rendezvényei

A gyermekek születésnapjának megünneplése (délelőtt a szülők jelenlétében történik, dallal, közös játékkal, az óvodában sült tortaival, ajándékkal köszöntjük az ünnepeltet, aki minden gyermeknek csekély ajándékot ad).

- Az óvoda egyéb közös rendezvényei, tevékenységei

- Szakmai cserelátogatás (budapesti zsidó óvodák, iskolák)

- EMIH Alapítványi rendezvények

- Hajvágás játszódelutánnal egybekötve, a szülőknek parti az óvodában.

- Szukosz közös sátorállítás az intézményben.

- Chanuka játszódelután, parti az óvodában, ajándék a gyermekeknek.

- Purim jelmezes közös játék, dia és videófilm vetítés a szülőknek a purimra készülődésről, dramatizálásról.

- Peszach - Széder vacsora a Hungária Szállóban.

- Savuot templomban tartott rendezvény, a gyermekek megajándékozása

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA TARTALMI SZABÁLYOZÁSA ÉS SZABÁLYOZÁS SZINTJEI, PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

Iskolánk cél és feladatrendszerét általános vonatkoztatásban a Nemzeti Alaptanterv (NAT 2012 kifutóban, felmenőben NAT 2020) és arra épülő kerettanterv határozza meg. Emellett egyházi fenntartású intézményként a zsidó vallás és kultúra oktatása, a zsidó identitás megteremtése alapozza meg az intézményi nevelés alapelveit és céljait. Kiemelt feladatunk – a vallási nevelés és oktatás mellett – a NAT által kiemelt kulcskompetenciák fejlesztése. Kiemelten fontos számunkra a XXI. század digitális kihívásainak megfelelően a technikai és digitális oktatási program, a matematikai és természettudományos kompetenciák, az anyanyelvi kommunikáció mellett az idegen nyelvi

kommunikáció fejlesztése, a pénzügyi és vállalkozási tudatosság, a társadalmi felelősségvállás és a szociális érzékenység elősegítése. Intézményünk többcélú köznevelési intézményként bölcsődei, óvodai és nyolc évfolyamos általános iskolai magyar-héber két tanítási nyelvű programmal dolgozik, amely a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvét veszi alapul. Intézményi munkánk középpontjában a – zsidó hagyományoknak megfelelően – a minőségi oktató-nevelő munka áll, amely biztosítja a tanulóink eredményes továbbtanulását mind Magyarországon, mind külföldön.

Munkánk a nemzeti köznevelésről szóló törvényben megfogalmazott célok szerint elsősorban a nemzeti műveltség és az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság mélyítése. Ez utóbbiban segít minket a vallási elhivatottság, a zsidó identitás és a vallási hagyományok, erkölcsi tanítások megismertetése. Feladatunk továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Alapvető nevelési célunk az érték-, és ezáltal a mértékteremtés. Intézményünk pedagógiai folyamatai, a fejlesztési területek kiválasztása mind ezt szolgálják. Pedagógiai eszköztárunk elsősorban az ismeretszerzésre, a gyakoroltatásra, az önálló és csoportmunka kifejezett használatára, ezzel az értelmi és érzelmi intelligencia együttes képzésére helyezi a hangsúlyt.

Fejlesztési területeink: vallási erkölcsi nevelés, zsidó identitás ismerete, a zsidó nép története, hagyományai, nemzeti öntudatra nevelés, a zsidó hagyományok által családi és társadalmi életre nevelés, a társadalmi felelősségvállalásra, környezettudatosságra, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó ismeretek és képességek készségszintű elsajátítása.

1.1. INTÉZMÉNYÜNK NEVELÉSFILÓZÓFIÁJA

1.1.1. Alapelveink

- A gyermek fejlődő személyiség, melynek szabad kibontakoztatását a gyermekközpontú nevelés, a megfelelő környezet: a megfelelő személyi és tárgyi feltételek teszik lehetővé.
- A gyermek egyedi személyiség, akinek egyéni sajátosságait figyelembe kell venni a nevelő-oktató munka során.
- A gyermeki személyiséget tiszteletnek, elfogadásnak, szeretetnek kell öveznie.

1.1.2. Nevelési - oktatási céljaink

Meggyőződésünk, hogy az oktatás - nevelés cél-, feladat- és eszközrendszerét az az *emberkép* határozza meg, mely szerint az *ember tudatosan élő lény, aki képes saját maga és az őt körülvevő emberi, társadalmi és természeti környezet megismerésére; akinek célja, jövője van; aki akarattal rendelkezik; akinek életét érzelmek jellemzik; aki tudatos lényként kérdez és válaszokat fogalmaz meg; akit a fizikai lét, a szellemi lét, az élet értelme, problémái és feladatai foglalkoztatnak.*

Az ember szabad választásra és megkülönböztetésre képes jó és rossz, igaz és hamis, szép és rút között; ebből is adódik, hogy pedagógiánkban a jóságot, az igazságot, az igazságosságot és a szépséget alapvető értéknek kell tekinteni.

Az ember szuverén személyiség, akinek élete másokkal való kölcsönhatásban teljesedik ki a családban, a lakóhelyi, az anyanyelvi, és az őt körülvevő kulturális, politikai és vallási közösségben.

Az ember kultúrateremtő lény is, aki alakítja a környező világot, de - bár önmaga állandó meghaladására képes - belőle kiszakadni nem tud, mivel önmaga is része a világnak.

Az ember felelősséggel rendelkező lény, akinek feladata, hogy megőrizze és gazdagítsa önmagát, az emberi közösséget, a természetet, mely otthona, de amely hatalma alatt is áll, és amelyet őriznie kell.

A zsidó történelem több ezer éves oktatási módszerének ismeretében, illetve több évtizedes saját magyarországi nevelési tapasztalataink vezettek bennünket arra, hogy megfogalmazzuk nevelési elveink sarokkövét, az óvodai és iskolai oktatás keretein belül.

Oktatási szempontból céljaink a következő pár pontban foglalhatók össze:

- Zsidó kultúránk egyesít minket, éljünk a világ bármely táján. Hisszük, hogy minden zsidó gyermek jogosult arra, hogy zsidó környezetben nőjön fel, kulturális és erkölcsi örökségünk továbbadásával, képességeinek leginkább megfelelő szinten tanulhasson.
- Ennek megfelelően feltétlenül nagy súlyt fektetünk a héber nyelv oktatására is.
- Hisszük, hogy a tanulás, a társadalmi-erkölcsi fejlődés alapja a szeretet.
- Az érzelmileg és mentálisan nyitott gyermekek képesek a pozitív változásra.
- Nálunk a gyermekek sok melegséget és feltétel nélküli szeretetet kapnak.
- Hisszük, hogy a minden gyermekben megtalálható képességek fejlesztésével és ápolásával komoly eredményeket érhetünk el. A tárgyi tudás pusztán közlésén túl komoly erőfeszítéseket teszünk az erkölcsi értékek elültetésére, a megfelelő viselkedés-minták továbbadására, valamint a tanulási képességek fejlesztésére.
- Elkötelezettek vagyunk az iránt, hogy tanulóink képességeik legteljesebb kiaknázása mellett elérjék iskolánkban a tudományos-világi és zsidó-vallási, valamint héber nyelvű tanulmányaik magas szintjét. Az önálló tanulás révén innovatív oktatási módszerek mellett törekszünk a sokszínű és változatos oktatás megvalósítására.
- Hisszük, hogy mivel minden gyermek egyedi, veleszületett genetikai adottságokkal rendelkezik, a megfelelő fejlesztési módszerek alkalmazásával, meglévő képességeit a legmagasabb szinten tudjuk kibontakoztatni és fejleszteni.

Mindezt eddigi szakmai tapasztalataink és a rendelkezésünkre álló eszközök révén érhetjük el.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás célja,

hogy az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg és kiegyensúlyozottan fejlessze, a tanulókat megtanítsa az idegen nyelven való tanulásra, az idegen nyelvű információk feldolgozására. A tanulók alkalmassá váljanak arra, hogy tanulmányaikat akár magyarul, akár idegen nyelven folytassák, illetve szakmájukat mind a két nyelven gyakorolják. Célja továbbá, hogy különböző kultúrák értékein keresztül nevelje a tanulókat türelemre, megértésre és nyitottságra; törekedjen pozitív én- és országgép kialakítására; értesse meg a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát.

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett szolgálja a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését. A héber nyelvtanulás és ezáltal az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása, a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése, a célnyelvi ország földrajzával, gazdaságával, társadalmi viszonyaival, irodalmával, történelmével, kultúrájával kapcsolatos főbb ismeretek elsajátítása jelen helyzetben nemcsak általános tájékozottságot, hanem identitástudatot is eredményez. A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználásával a két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás befejezését követően a tanulók képesek lesznek arra, hogy középfokú tanulmányaikat a magyar nyelv mellett a célnyelven is folytassák. A két tanítási nyelv alkalmazásával az intézményes idegennyelv-tanulás a természetes nyelvsajátításhoz közelít. Ezáltal elérhető, hogy az anyanyelv-tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett, a tanulók magas szintű idegennyelv-tudás és idegennyelv-tanulási képesség birtokába jussanak, tehetségük kibontakozhasson. Követelmény tehát, hogy legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, közlésben és alkalmazásban. A tanulók értsék meg az idegennyelv-tudás állandó gondozásának szükségességét, a mind kiegyensúlyozottabb kétnyelvűség elérése és megtartása érdekében.

Ennek keretén belül:

- **Célunk**, hogy kielégítsük a klientúra igényeit, szükségleteit, rugalmasan alkalmazkodjunk a felénk irányuló elvárásokhoz, biztosítva gyermekeink személyiségfejlődését.
- **Célunk**, hogy olyan kompetenciákat, képességeket nyújtsunk, amelyek képessé teszik őket a világban való eligazodásra, és a világban önmaguk helyének, szerepének megtalálására.
- **Célunk**, hogy minden gyermeknek esélyt adjunk egyéni képességei kibontakoztatásához, az alapismeretek szilárd elsajátításához.
- **Célunk**, hogy minden gyermeknek sikerélményt nyújtsunk az iskolai élet valamely területén.
- **Célunk**, hogy a jó gyermek - pedagógus kapcsolatok pozitívan motiválják gyermekeinket tevékenységeikben.
- **Célunk**, hogy olyan intézményünk legyen, ahol a gyermekek jól érzik magukat, ahová szeretnek járni.

1.1.3. Céljainkból eredő feladataink

- A gyermekek értékeinek, adottságainak megismerése, képességeik, készségeik tudatos, differenciált fejlesztése;
- Az általános műveltség megalapozása, tovább építhető és alkalmazható ismeretek nyújtása az életkor, a fejlettség, a képességek figyelembevételével, a továbbtanulásra való felkészítés;
- Az elsajátított ismeretek alkalmazásának gyakoroltatása;

- A tanulás, a munka céljának megismertetése, a tanulási képességek fejlesztése, alapvető tanulási technikák és stratégiák elsajátíttatása, alkalmazása az egyre önállóbb ismeretszerzés érdekében; a többre törekvés, az önfejlesztés igénye, a tudásvágy, a sokirányú érdeklődés kialakítása;
- Kommunikációs technikák elsajátíttatása, felhasználásuk sokoldalú gyakoroltatása - a hatékony kommunikáció kialakítása;
- A megfigyelőképesség, a növekvő információáradatban való tájékozódás képességének kialakítása, a problémamegoldás képességének fejlesztése, kreatív, innovatív gondolkodásmód és magatartás kialakítása;
- Az önismeret, önkritika fejlesztése, ugyanakkor az egészséges önbizalom, önbecsülés kiépítése;
- Céltudatosság, határozottság, döntési képesség megalapozása, fejlesztése; a felelősség vállalására, kitartásra, önfegyelmre, igényességre, önállóságra való nevelés;
- Az általános emberi értékek közvetítése, megismertetése, elfogadtatása, az azokkal való azonosulás kiépítése az életkornak megfelelően;
- Más népek, nemzetiségek kultúrájának, életének megismertetése, velük szemben pozitív attitűd kialakítása;
- A testi-lelki állóképesség, az erőnlét fokozása, az akarat fejlesztése, a kudarcűrő képesség fejlesztése;
- Az emberi kapcsolatok fontosságának megismertetése mind a szűkebb, mind a tágabb környezetben: szeretet, tisztelet a családtagok, társak iránt, hazaszeretet;
- A demokratikus közösségi magatartás kialakítása;
- A szociális képességek, viselkedés, magatartás formálása; együttműködési képesség alakítása; a különböző helyzetek felismerése, az azokhoz való alkalmazkodás képességének megalapozása; az udvarias, illedelmes, de természetes viselkedési formák megismertetése, gyakoroltatása, szokássá alakítása;
- A másság elfogadása, a toleráns viselkedés kialakítása; konfliktushelyzetek elkerülésének, megoldásának gyakoroltatása;
- Igény és szokás kialakítása önmaga, szűkebb és tágabb környezete gondozására, ápolására;
- Humánus légkör megteremtése az intézményben, ahol az érzelem, az értelem szabadon kibontakozik, az emberi kapcsolatok kiteljesednek, tehát: ahol a gyermekek és felnőttek egyaránt jól érzik magukat.

Célkitűzéseink az óvodai nevelésben

- Az óvodába járás kezdetén a beilleszkedés, a 'beszokás' segítése egyénre szabottan differenciálva.

- Alapvető higiénés, társas magatartási szokások kialakítása, az alapvető normák elfogadtatása, követésük ösztönzése.
- Az önellátási képesség, az önállóság fejlesztése.
- A tevékenységek, játékok változatosságával gazdag élményanyag, tapasztalatszerzési lehetőség nyújtása.
- A gyermekek aktuális fejlettségét figyelembe véve egyéni képességfejlesztés, kiemelten kezelve a kommunikációs képesség fejlesztését.

Célkitűzéseink az 1-4. évfolyamon

- Az alsó tagozaton játékos módszerekkel a tanulók bevezetése a tanulás tevékenységébe
- Tanulási szokások megalapozása a megfelelő magatartásformák és szokások kialakításán keresztül
- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének elsajátíttatása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás iránti igény felkeltése, ébren tartása, építve arra, hogy a megismerésben, a motivációban az érzelmek még központi szerepet töltenek be.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- A tanulók felkészítése a felső tagozati követelményrendszer teljesítésére.
- A tanulók koruknak megfelelően a héber nyelv elsajátítása.
- Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- A játék, a szabály- és didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességfejlesztéshez, a tartós emlékezethez.
- Gondolkodás fejlesztése, elsősorban közvetlen érzéki tapasztalatokkal, gyakorlati cselekvésekkel.
- Törekvés a saját és a társak tulajdonságainak felfedezésére, tudatosítására, a pozitív tulajdonságok megerősítésére és fejlesztésére.

Célkitűzések az 5-8. évfolyamon:

- Az ön- és társismeret kialakítása, reális kép kialakítása a gyermekben önmagáról: lehetőségeiről, korlátairól.
- Az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, megerősítése, strukturálása.

- Az önképviselés, a megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás módjainak elsajátíttatása.
- Az önálló tanulás képességének elsajátíttatása, a megismerés módszereinek, műveleteinek gyakorlott alkalmazása.
- A gondolkodás fejlesztése egyre absztraktabb szinten, műveletek elvont fogalmakkal, feltevésekkel, ítéletekkel.
- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek gyakoroltatása.
- Felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, konfliktusmentes kapcsolatok építése, problémamegoldó és döntési képesség kialakítása differenciált élethelyzetekben.
- Egészségmegőrző, környezetóvó attitűd kialakítása.
- A tartós munkavégzés, az erőfeszítés és kitartás képességének kialakítása.
- A tájékozottság és a pontos tájékozódás megteremtése, a tanulók azon képességének megteremtése, hogy önmagukat, a magyarságot és zsidóságot pontosan helyezték el a hazai és globális világban.
- A képesség és tehetség kibontakoztatása, a megbízható önismeret és önértékelés képességének megteremtése.
- Tanulóink felkészítése a pályaválasztásra, továbbtanulásra, akár héber és angol nyelven is.
- Tanulóink képessé tétele a világi, és a zsidó hitközségi szabályok együttes betartására, az alkotmányosság, az állampolgári jogok, a demokrácia érvényesítése.

1.1.4 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz - és eljárásrendszere

Pedagógiai módszereink igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségükhöz, képességeikhez, óvodapedagógusaink, tanítóink és tanáraink felkészültségéhez, szakmai és pedagógiai kultúrájához.

Alkalmazott módszereink a zsidó hagyományokon alapulva elsősorban a kérdés-feleleten alapuló oktatás, a megbeszélés (melynek részét képezi a vita, bírálat, előadás), a felvilágosítás és meggyőzés alapján a konklúzió kialakítása, a tudatosítás a példaadáson keresztül. Arra törekszünk, hogy tanulóink képesek legyenek megfelelni az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben és az iskola helyi tantervében meghatározott továbbhaladás feltételeinek. Minden tanuló az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten legyen képes teljesíteni.

2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, egyházi fenntartású intézményként különösen, hogy a gyermekek és tanulók értelmi és érzelmi intelligenciájának fejlesztése elsősorban az erkölcsi nevelésben bontakozzon ki. Ennek keretén belül elsődleges a talmudi tanításokon keresztül megismertetni az alapvető erkölcsi értékeket, tudatosítani azokat, és életminőséggé tenni a gyermekek és tanulók számára. Ehhez elengedhetetlen a pedagógusok pozitív példamutatása.

A tanulók értelmi nevelésének elsődleges célja az önálló gondolkodásra nevelés, mely önálló ismeretszerzésen alapul. Az ehhez szükséges kompetenciák és képességek megszerzése együttesen a közösségekben és a közösségért való gondolkodással, gondoskodással, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosításával, a segítőkészség, együttműködés és tolerancia képességének elsajátításával jelentik az intézményi személyiségfejlesztés lényegét.

A tanulók érzelmi nevelése többrétű. Elsősorban a tanulók saját személyiségjegyeinek megismerésére, az önkép és önismeret felismerésére koncentrálnak. A szorgalom, a kitartás, a másokért való tenni akarás kibontakoztatása, a sikertelenség, az átmeneti kudarcok türésére való felkészítés, a mindig újrakezdés, és a feladatok megoldásában jobbá válás mindenkorai lehetőségének tudatosítása, a saját személyiség kibontakoztatására való igény megteremtése áll a középpontban. Emellett jelentős a gyermekek és tanulók nemzeti érzelmű nevelése is. Ennek keretén belül a magyarságtudat, a haza és a szülőhely történelmének, nemzeti értékeinek megismerése, emlékeinek ápolása, tisztelete, a hazaszeretet fogalmának elmélyítése, ezzel párhuzamosan a zsidó nép történetének, hagyományainak megismerése, a zsidó identitás fejlesztése is kiemelt feladat. Fontos feladat még a már említetteken kívül a nemzeti és vallási közösségekben való egyéni szerep megtalálása, a társadalmi jelenségek és problémák iránti érzékenyítés, a demokratikus gondolkodás, a társadalmi szereplők közötti párbeszéd, mint módszer elsajátítása, az emberi jogok és kötelességek ismerete, társadalmi kontextusba helyezése, az egyéni felelősségvállalás megtalálása.

A fentiek mellett intézményi nevelésünk jelentős hangsúlyt fektet az egészséges nevelésre. A mindennapos testnevelésen és egyéb sportfoglalkozásokon keresztül a gyermekek és tanulók személyiségfejlesztésén belül célunk az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

3. TANULÓI KÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés folyamata is a személyiségfejlesztés része. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok célja, hogy a tanulók – önálló személyiséggé válva – be tudjanak kapcsolódni a társadalmi életbe, elsajátítsák mindazokat a kompetenciákat, melyekkel hasznos részévé válnak a társadalom egyes alkotóelemeinek, így a családnak, a kisebb baráti és később munkahelyi közösségeknek, és végső soron a teljes társadalomnak, és ezzel – a két tanítási nyelvű program ezt kellőképpen megalapozza – a globális emberi világnak. A közösségépítés, a közösségfejlesztés teremti meg azt a tanulók számára, hogy képesek legyenek csapatban gondolkodni, csapatban dolgozni, közösen, egy cél elérése érdekében az alkotó energiákat, és az egyéni kreativitást önzetlen módon egy irányba terelni. Emellett elsajátítani a zsidó kultúra alapvető értékeként meghatározott szolidaritást, a marginális életek felé fordulást, az önkéntes társadalmi munkát, segítségnyújtást.

Ehhez szükséges az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, és ezek tevékenységeinek tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése. A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát értékelni. Ezen nevelő munka közben a pedagógusainknak mindig tekintettel kell lenni a gyermekek, tanulók életkori

sajátosságaira. A közösségi nevelés legfőbb célja, a közösség egységének megteremtése. Az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. Ez intézményünkben azért is nagyon fontos, hiszen egyházi

fenntartású intézményként egy adott vallási közösséghez tartozunk, a vallási közösségen keresztül tágabb horizontba helyezhető az együvé tartozás érzése.

A fentiek megvalósítása érdekében az alábbiakat tartjuk szem előtt:

Az iskola:

- segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természettel és a társadalmi környezettel,
- nevelje tanulóit arra, hogy legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt,
- tanulóink kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- tanulóink szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös megoldása terén,
- a kommunikációs kultúra középpontjába kerüljön az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kulturált kifejezése,
- neveljük tanulóinkat az új információs környezetben eligazodó és azt kritikai módon használó magatartásra,
- fejlesszük tanulóinkban a beteg, a sérült és a fogyatékos embertársuk iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A közösségi nevelés főbb színterei:

Az iskolában a kiscsoportos közösségek (osztály, napközi, szakkör) és a kortárs csoportok közösségei (évfolyam, iskolai közösség) működnek, amelyeknek sajátos feladatai vannak a közösségi nevelésben. Az iskolai közösséghez tartozást elsősorban a hagyományok ápolása erősíti. Olyan nagy közös események, mint például zsidó ünnepeink megtartása, vagy a Zsidó Óvodai Nyári Tábor, sportnapok, kirándulások stb.

Az egyes műveltségi területek oktatása közben olyan nevelési lehetőségek nyílnak a közösségi nevelésben, mint például:

- az állampolgári ismeretek, valamint a hon- és népismeret segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel.
- a tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt (történelem, művészetek).
- közvetlenül is vegyenek részt nemzetközi kapcsolatok ápolásában (nyelvoktatás).
- kapcsolódjanak be a környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába (természettudományok, technológiai ismeretek, művészetek).

4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

A személyre szabott tanulásirányítás biztosítja, hogy a differenciált tanulás-szervezéssel minden tanuló egyénileg, képességeinek megfelelően fejlődjék. A tehetséggondozás részeként rendkívül fontos számunkra, hogy az önálló gondolkodást támogassuk, és tehetséges tanulóinkat versenyekre való eredményes felkészítés keretében többlettudáshoz, egyéb, speciális kompetenciák fejlesztéséhez juttassuk hozzá. Ennek érdekében biztosítjuk, hogy az érdeklődő tanulók, a számukra vonzó területeken próbára tehessék magukat, követelmények fölötti ismereteket szerezhessenek, ill. a követelményekben meghatározottakat magasabb szinten sajátíthassák el, sokoldalúbban alkalmazhassák. Ezért maximálisan kihasználjuk a differenciálás nyújtotta lehetőségeket mind a tanórákon, mind azokon kívül. Arra ösztönözzük tanítványainkat, hogy beszámolókkal, kiselőadásokkal, könyvismertetésekkel stb. készüljenek a tanítási órákra, fejlesztve ezzel képességeiket, tágítva látókörüket, esetleg új, általuk még fel nem fedezett területek felé irányítva figyelmüket. Érdeklődési körüknek megfelelően segítünk eligazodni az információhordozók sokaságában, könyveket, filmeket, oktató- ill. ismeretterjesztő programokat ajánlunk számukra.

Elengedhetetlen, hogy a tanulók mind a pedagógusok, mind a szülei, mind társaik előtt számot adhassanak tevékenységükről, eredményeikről, sikereikről, s részükről pozitív visszajelzést kapjanak.

Fontos kitérni arra, hogy a fentieket nem szűkíthetjük le a - hagyományos értelmezésben elterjedt - tanulmányi tevékenységre, hanem minden olyan területen, amelyen valamely megnyilvánulás elárulja érdeklődését, adottságait, segíteni kell őt abban, hogy ugyanúgy kibontakoztathassa adott képességeit, mint a tanulásban (pl. ének, zene, tánc, egyéb előadói tevékenység, képzőművészet, sport).

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának célja az egyéni képességeknek megfelelő eredményes fejlesztés, az önállóság kialakítására törekvés. Tanítási órákon differenciáltan foglalkoztatjuk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, olyan tevékenységeket végeztetve, amelyek biztosítják számukra a továbblépéshez elengedhetetlen sikerélményt. Ezzel összefüggésben fontos újra hangsúlyozni azt az alapelvünket, miszerint a pozitív értékelés, a megerősítés célravezetőbb, fejlesztőbb, mint az ezeknél a gyerekeknél egyébként is meglévő frusztrációt okozó elmarasztalás.

Egyéni foglalkozásokkal biztosítjuk a felzárkózás lehetőségét, segítjük a minimális követelmények teljesítését. Minden gyermek - bármilyen problémákkal, hátrányokkal küzd is - rejt magában olyan értékeket, amit - saját fejlődése érdekében is - felszínre kell hozni. A beilleszkedési és magatartási nehézségek leküzdésére kihasználjuk mindazokat a szabadidős tevékenység adta lehetőségeket, amelyek az iskolai élet bármilyen területén sikerélményt nyújthatnak az ilyen jellegű problémával küzdő gyerekeknek. Olyan esetben, amikor az első osztályba olyan tanuló érkezik, aki nem ismeri és nem beszél megfelelő szinten a héber vagy magyar nyelvet, számára két hónapos intenzív nyelvtanfolyamot biztosítunk. Elsődleges feladatunk, hogy minél intenzívebben fejlesszük a gyermekek kommunikációs képességeit. Elengedhetetlen ez mind a társas kapcsolatok építéséhez, mind a tanulóhoz. E folyamat kiemelt színtere a tanóra és az egyéni foglalkozás, de minden egyéb alkalmat meg kell ragadnunk, módszereit pedig meghatározza az aktuális fejlettségi szint és az életkor. A kommunikációs képességek fejlesztése nem csak a nyelvet tanító, hanem minden pedagógus kiemelt feladata. A beilleszkedési, tanulási és magatartási, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók esetében is az egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a szakértői vélemény figyelembevételével a SNI-s tanulók lehetőségeihez és speciális igényeihez igazodva végezzük.

5. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Iskolánkba a szociális hátránnyal érkező tanulók száma nagyon kevés. A tanulók hátrányos helyzetének feltérképezése minden év elején megtörténik, amikor az osztályfőnökök elkészítik a csoportjuk helyzetelemzését. Ahol problémát tapasztalnak, szülővel, gyermekvédelmi felelőssel, külső pszichológussal közösen keresik a megoldást. A szociális és művelődési hátrányokkal küzdő tanulóknak sokféle tevékenységet biztosítunk a tanórai és szabadidős keretekben. A védőnő, az iskolaorvos segítségét is igénybe vesszük.

Tevékenységeink:

- differenciálás,
- közös iskolai programok,
- napközi, tanulószoba,
- gyermekétkeztetés,
- az iskola könyvtárának használata, egyéb szolgáltatásaink igénybevétele,
- a szülők nevelési gondjainak segítése,
- a továbbtanulás irányítása és segítése,
- az ingyenes tankönyvvásárláshoz és taneszköz vásárláshoz nyújtott segélyek,
- étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek,
- szakkörök.

6. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az egészségfejlesztés területei sokrétűek, és egymással szoros kapcsolatban vannak. Fő célunk, a zsidó hagyományok alapértékeként megjelenő belső autonómia megeremtése, melynek része a gyermekek szellemi, érzelmi és testi aktivitását figyelembe véve a kiegyensúlyozottságra és mértékletességre nevelés. Ebben a legfontosabb feladat mind a vallási közösség, mind a család, mind az óvoda és iskola keretein belül a megfelelő példamutatás. ennek megfelelően az egészségfejlesztés keretein belül biztosítjuk tanulóinknak az egészséges testi, lelki /mentálhigiénés/ fejlődés lehetőségét. Ennek keretén belül megismertetjük tanulóinkat – a fejlettségi szintjüknek megfelelően – a betegségek, balesetek elkerülésének módszereivel, az egészség megőrzésének lehetőségeivel. Olyan képességeket kívánunk a gyermekekben kialakítani, amelyek lehetővé teszik, hogy egészséges életvitellel tudjanak élni, az egészséges táplálkozás, az aktív testmozgás támogatása, és az egészséget károsító szenvedélyek elutasítása mellett. Célunk, hogy gyermekeink, tanulóink mielőbb ismerjék fel a vészhelyzeteket, korosztályi fejlettségüknek megfelelően sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat, ismerjék a segélyhívó számokat, és azt is, milyen körülmények között kell azokat alkalmazni. Az Intézményünk mindezeket az ismereteket és gyakorlati készségeket elsősorban a környezetismeret és a természettudományos tanórák keretein belül sajátíttatja el.

Intézményünkben a gyermekek és tanulók biztonságos és egészséges környezetben nevelkednek. Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a napirendjüket pihenőidő, szabadidő, és testmozgás beépítésével, sportolási lehetőség biztosításával alakítjuk ki. A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében. A gyermekek étkeztetésének biztosításával, a tanulók szabadidejének szervezésével, a reggeli és tanórák közötti biztosított felügyelettel általános gyermekvédelmi feladatokat látunk el.

Az egészségnevelő munka célja: (ezen belül konkrétan a drogvédelem munkája célja)

Fontos célkitűzés az elsődleges megelőzés érvényesítése. Kiemelt figyelmet kap:

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogvédelem,
- az egészséges táplálkozás érvényesítése,
- az aktív testmozgás elterjesztése.

Cél:

- növekedjen a születéskor várható élettartam, valamint a betegségtől mentes életszakasz hossza és javuljon az életminőség;
- a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé;
- kedvező irányban változzék az oktatás intézményrendszerének légköre.
- tegyük lehetővé falainkon belül az egészséges életmód gyakorlását (kóser étkeztetés, mindennapi testedzés, stresszmentes környezet, stb.).
- a pedagógusok számára az iskola váljon egészséges munkahellyé.
- munkahelyi önkéntes kölcsönös egészségpénztárak kiemelt partnerként jelenjenek meg a munkahelyi egészségfejlesztésben.
- a dohányzás elfogadottságának csökkentése, olyan környezet kialakításával, melyben a nemdohányzó életmód a társadalmi norma.
- az alkohol – és drogfogyasztás és az általuk okozott egészségi és szociális károk visszaszorítása és megelőzése.
- az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesítése a kóser étkeztetésben.
- a gyermek táplálkozásbiztonságának megteremtése – minden gyermek számára mindig elérhető legyen elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű táplálék az iskolai étkeztetési rendszer kiterjesztésével.
- kialakuljon a mozgásgazdag életmód, a testedzés szerves szükségletté váljon, a sportolás közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen.

A pedagógiai programnak a fentiekén kívül biztosítani kell az egészségnevelés terén azt, hogy a tanulók az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva elsajátítsák a drogstratégiához, fogyasztóvédelemhez, közlekedésre neveléshez, társadalmi bűnmegelőzéshez, áldozattá váláshoz, és az erőszakmentes konfliktuskezeléshez kapcsolódó fogalmakat.

6.1. Iskolai drogstratégia

Az egészségprogram részét képezi az iskolai drog-prevenációs munka, amely keretében nagy hangsúlyt kell fektetnünk a megelőzésre.

Drogstratégiánk célja: a megelőzés

- Az egészségügyi tudatosság kiépítése;
- A beállítódások és a magatartás megváltoztatása;
- Egyéni képességek, pozitív énkép kiteljesítése;
- Pozitív világnépek kialakítása, alternatívák felmutatása.

Feladatok

- A drog-prevenáció a nevelőtestület közös ügye. Ezért nagy gondot fordítunk a továbbképzésre, az osztályfőnökök és a nevelőtestület tagjainak az együttműködésére;
- Beépítjük a megelőzést a szakórákba (természettudomány) és az osztályfőnöki munkába;
- A program megismertetése és elfogadtatása a tanárokkal, a szülőkkel és a diákokkal, meggyőzés annak hasznosságáról, önkéntes segítők bekapcsolása a végrehajtásba;
- Ki kell alakítanunk egy olyan drog megelőzési hálózatot, amely szakemberek bevonásával egészségfejlesztő mentálhigiénikus, iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, előadók stb.) biztosítja a felvilágosítást és segítséget nyújt a rászorulóknak.
- Ki kell építeni azokat a külső kapcsolatokat, melyek lehetővé teszik, hogy az iskolai szakemberek kompetenciáját meghaladó feladatok megfelelő szakemberek bevonásával valósuljanak meg.

6.2. Fogyasztóvédelem az iskolában

a) A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás;
- Ökológiai fogyasztóvédelem;
- Környezettudatos fogyasztás;

- Fenntartható fogyasztás

b) A fogyasztóvédelmi oktatás feladata

- A szociális, társadalmi és állampolgári kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése;
- Felismerésének és a döntésre való felkészülés képességének kialakítása;
- az értékek formálása: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása s elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme,
- a fogyasztás során a tájékozódás képességének, a döntési helyzet.
- A piac, a marketing és a reklám szerepének megismerése, alkalmassá téve a tanulókat e területen való eligazodásra;
- A minőség és a biztonság szerepe, a fogyasztás során a gazdaságosság és a takarékoság.

c) A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Tanórai foglalkozások;
- Tanórán kívüli tevékenységek: vetélkedők, versenyek, rendezvények;
- Iskolán kívüli helyszínek: **kóser boltok**, piaci séták, üzletek, bankok látogatása;
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel);
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

d) A fogyasztóvédelmi oktatás módszerei

- Bizonyos *készségek fejlesztése* a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. (Pl.: kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás). A *fogyasztói szokásalakítás* egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba;
- Az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos *házi feladatok* adása.
- Bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjtünk a családok vásárlási szokásairól;
- A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, mint pl.:
  - Interjúk, felmérések, riportok készítése az emberek vásárlási szokásairól.

- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

6.3. Társadalmi bűnmegelőzés (áldozattá válás, erőszakmentes konfliktuskezelés)

A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében az iskolán kívül jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek. Fontos feladatunk ennek az együttműködésnek a kezdeményezése, fenntartása. Az iskola minden tanárának, dolgozójának törekedni kell az alábbi program tanórán és a tanórán kívüli foglalkozásokon való megvalósítására.

a) Céljaink:

- biztonságra nevelés,
- a nevelés érték közvetítés, értékteremtés. a biztonság – érték,
- társadalmi partnerviszonyra nevelés,
- jóindulat, kompromisszumkészség kialakítása,
- a konstruktív életvezetés része legyen a bűnmegelőzés,
- közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák ösztönzése,
- az iskola biztonságos társadalmi és fizikai környezetének kialakítása.

b) Feladataink

- Elősegítjük tanítványaink és családi környezetük, iskolánk belső (pedagógusok és mások) környezetének, iskolánk társadalmi környezetének önvédelmi képességét;
- Hozzájárulunk a bűncselekményeket kiváltó okok mérsékléséhez, a sértetté válás veszélyeinek csökkentéséhez, az iskolai közösség és társadalmi környezete biztonságához, biztonság érzetének kialakításához, növeléséhez;
- Helyben (az iskolai közösségben és az iskola társadalmi környezetében) kívánunk ösztönző és mozgósító, a közbiztonsági közérzetet közvetlenül befolyásoló hatékony megoldásokat keresni;
- Előmozdítjuk és terjesztjük a jogkövető magatartás kultúráját és hozzájárulunk a konfliktusok erőszakmentes megoldásának módzataihoz.

c) Módszerek, eszközök

Gyerekeknek:

- Szerepjátékok (hogyan reagáljanak, ha valaki inzultálja őket, kötekedik velük); partneri magatartásformák gyakoroltatása;
- Konfliktusok konstruktív megoldása;
- rajzpályázat (óriásplakát tervezése)

Pedagógusoknak

- Megbeszélések, fórumok, viták, stratégiák kialakítása
- Tanár-gyerek, tanár-szülő viszony megjavítása (iskola-ifjúság párbeszéd).

Szülőknek:

- szülőklubok, önszervező csoportok,
- szülői, nevelői készségek tanítása,
- családi hétvége,
- információs tréning szülők számára.

6.4. Közlekedésre neveléssel kapcsolatos feladatok

a) A közlekedésre nevelés célja:

- Felkészíteni a tanulót a balesetmentes, kulturált közlekedésre, a közlekedési szokások és magatartás tudatos alkalmazására, az illemszabályok és előírások betartására a közlekedési veszélyhelyzetek elkerülésére. Ennek érdekében törekedni kell arra, hogy a gyerek:
  - Ismerje meg a közlekedési szabályokat s legyen képes betartani azokat;
  - Érezzen felelősséget saját és mások közlekedésével szemben;
  - Ismerje fel közlekedési veszélyhelyzeteket, képes legyen azok megítélésére és elhárítására;
  - A közlekedési jelzések biztonságos értelmezése;
  - Képes legyen a gyalogos és kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások elsajátítására, gyakoroltatására, az elvárt udvariassági szabályok alkalmazására;

b) Közlekedésre nevelés feladatai:

- Az alapvető közlekedési szabályok és morál elsajátítása
  - Tudjanak a tanulók udvariasan és biztonsággal közlekedni gyalogosként, utasként egyaránt;
  - Ismerjék a tájékoztató, utasító, veszélyt jelző, tiltó közlekedési jelzőtáblák jellegzetes alakját, színét;

- Ismerjék a biztonságos közlekedést segítő közúti létesítményeket, tudják azok feladatait; ismerjék a forgalomirányítást szolgáló fényjelző készülékek jelzéseit;

- Tudják besorolni a gyalogost és a kerékpárost a közlekedés rendszerébe;

- Legyenek képesek az elsőbbség meghatározására útkereszteződésben. Legyen képes elsősegélynyújtásra;

- A különböző közlekedési módok (gyalogos, kerékpáros, tömegközlekedés) biztonságos alkalmazása.
  - Gyalogosként tudjanak az útesten biztonságosan átkelni forgalomirányítás nélkül, rendőri karjelzésnél, jelzőlámpás irányításnál;

  - Tudják és legyenek képesek alkalmazni a kerékpáros közlekedés szabályait (le és felszállás, egyenes haladás és kanyarodás, követési távolság);

  - Legyenek képesek a kerékpárral kapcsolatos egyszerű karbantartási feladatokat ellátni;

  - Ismerjék meg a tömegközlekedési eszközök használatára vonatkozó szabályokat és tennivalókat; (jegy, bérlet, megálló, stb.) és a tömegközlekedési eszközön alkalmazott illemszabályokat.

- c) A közlekedésre nevelés eszközei és módszerei az oktatásban
  - *Alsó tagozatban:*
    - A gyalogos közlekedés szabályainak elméletei és gyakorlati tanítása. (pl.: járdáról az útra való lelépés; mikor kell jobbra, és mikor balra nézni;)

    - Rajz: A közlekedéssel kapcsolatos rajzok készítése versennyel egybekötve.

(Hogyan közlekedjünk?)

    - Technika: A KRESZ szabályainak ismerete. (Feladatlapok kitöltése)

  - *Felső tagozatban:*
    - Osztályfőnöki óra: A gyalogos közlekedés szabályainak elméleti és gyakorlati oktatásának elmélyítése. 12 éves kortól a kerékpározás szabályainak elméleti és gyakorlati ismertetése. (Közlekedéssel kapcsolatos filmek vetítése.)

    - Rajz: Pályázatok készítése a közlekedéssel kapcsolatosan. (Biztonságos közlekedés)

    - Technika: A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szabályainak megismerése.

    - (Feladatlapok, tesztek kitöltése)

  - *Tanórán kívüli foglalkozásokon:*
    - Szabadidős foglalkozások keretében (játékos vetélkedők)

- Tanulmányi kirándulások a KRESZ gyakorlati alkalmazása)
- Tanulmányi kirándulások (a közlekedéskultúra gyakorlati alkalmazása)
- Diák önkormányzati tevékenységek: versenyek, tesztek kitöltése, ügyességi vetélkedők szervezése

7. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatosan az intézmény vállalja, hogy a gyermekekkel, tanulókkal – korosztályuknak megfelelően – megismerteti az elsősegélynyújtás fogalmát. Az intézményi nevelésben törekszünk arra, hogy a gyermekek és a tanulók mielőbb ismerjék fel a vészhelyzeteket; tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának a célja, hogy a gyermekek és a tanulók magukra és egymásra vigyázva éljenek a közösség tagjaként, oktatási és nevelési kereteken belül sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat, tanulják meg, mikor, milyen körülmények között, és hogyan kell mentőt hívni. Célunk, hogy a tanulóink sajátítsák el, és gyakorolják az elsősegélynyújtást, nem valós, dramatikus helyzetekben fejlesszük döntési képességeiket e téren, a helyzetgyakorlatok megbeszélésével az ismereteket, képességeket fejlesszük, elmélyítsük. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatosan tervezzük kapcsolat kialakítását az Országos Mentőszolgálattal és a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel. Pedagógusainkat ösztönözzük, hogy vegyenek részt elsősegélynyújtó tanfolyamon, és évente egyszer a tanulóinknak elsősegélynyújtó versenyt rendezünk, osztályonkénti és egyéni részvétellel egyaránt.

8. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület). A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés helyi problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben meglátatja ezek globális összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése. A jövő problémái sok esetben még előre nem láthatók,

ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

Konkrét célok és feladatok

- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékenyvé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodás, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Kis létszámú osztályok, csoportok fenntartása, ahol a pedagógusok jobban oda tudnak figyelni a gyerekek előrehaladására, problémáira. A kis létszám lehetővé teszi, hogy felfedezzük a gyerekek bizonyos irányú tehetségét, és módunkban áll érdeklődési körüknek megfelelően terelgetni őket azon az úton, melyen tehetségüket kibontakoztathatják. A kis közösségi létszám lehetővé teszi a könnyebb együttműködést, a szereteten alapuló nevelés szolgálatát.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (technika-életvitel, történelem, társadalomismeret-etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat
- könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- Ökológiai szemlélet tükröződése a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.
- Internet, multimédiás anyagok),
- Audiovizuális eszközök.

9. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI FELADATOK

Feladataink megvalósításában nagy szerepe van az osztályfőnököknek. Ők ismerik legjobban a gyermek családi életét, környezetét, az őt ért hatásokat. Családlátogatások, szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóórák alkalmával segítenek a szülőknek nevelési problémáik megoldásában. Számon tartják az igazolatlan mulasztást, segítenek a beilleszkedésben, a pályaválasztásban, a szabadidő helyes eltöltésében. Az osztályfőnök jelenti a hidat az iskolai közösség és a tanuló, valamint az iskolai közösség és a család között. Érték és mértékteremtő. Segíti a tanulókat a jelen történéseinek megértésében, helyes értékrendjük kialakításában. Fontos elvárás vele szemben, hogy jól ismerje a tanítványait, és a szaktantárgyi ismeretek átadása mellett elsősorban egyénre szabott személyiségnevelő munkát végezzen. Az osztályfőnöki nevelőmunka komplex, átfogó, a tanuló egész személyiségére irányuló tevékenység. A nevelési folyamatban az osztályfőnök az egyes tanulókat képezi arra, hogy individuális jegyeit megőrizve a közösség szerves tagjává váljon. Az osztályfőnöki munkának nincs megtervezhető tananyaga, ellátása sok spontaneitást, empátiát, helyzetfelismerést és személyiségismeretet igényel.

Az osztályfőnöki munka feladatkörei az alábbiak:

- a tanulók nevelése az intézmény pedagógiai elvei szerint, a helyi tantervben foglaltaknak megfelelően
- kapcsolattartás a szülőkkel, az osztályban tanító pedagógusok munkájának segítése, koordinálása
- a tanulók előmenetelének, magatartásának, közösségi viselkedésének figyelemmel kísérése, mind a tanórai, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon, jutalmazásra történő javaslatlattétel
- szülői értekezlet keretében a szülők folyamatos tájékoztatása az iskolai programokról, a tanulók tanulmányi előmeneteléről, viselkedési kultúrájáról
- az osztállyal kapcsolatos ügyviteli feladatok ellátása, a szükséges iratok, okiratok és közokiratok jogszabályi előírásoknak megfelelő vezetése, kiállítása
- gyermekvédelmi feladatok ellátása, családlátogatás, környezettanulmány, pedagógiai vélemény készítése
- továbbtanulásra való felkészítés, pályaorientáció segítése

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő-oktatómunka, és az egyházi fenntartásból kifolyólag a megfelelő vallási nevelés áll, melynek központi szereplői a pedagógusok. A zsidó vallási hagyományok alapján is a legfontosabb érték a tudás biztosítása utódaink számára, mely tevékenység pozitív pedagógus-modellt, a tudás iránti alázatot, az empátiakészséget és a toleranciát igényli. Pedagógusaink oktató-nevelő munkájukat a bizalmon alapuló, a tanulókkal való nyitott kapcsolatra alapozzák.

A pedagógusok alapvető feladatai az alábbiak:

- az oktató-nevelő munkát, valamint az oktatásigazgatást érintő jogszabályokban, valamint az intézményi belső szabályzóknak előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása, mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon
- a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatok ellátása
- előzetes, naprakész ismereteket tartalmazó felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra, a tanórákon változatos, modern pedagógiai módszerek alkalmazása, a tanulók életkorához igazodó didaktikai megoldások alkalmazása
- a tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és az iskolai élet keretei között
- a helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása, a tehetséges tanulók tehetséggondozása, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása
- iskolai tanulmányi, sport-, és kulturális versenyek szervezése, a tanulók részvételének biztosítása, szabadidős tevékenységek szervezése, biztosítása (múzeumlátogatás, kirándulás, táboroztatás)
- iskolai rendezvények, ünnepélyek, vallási ünnepek megszervezése, és a tanulók aktív részvételének biztosítása
- gyermekvédelmi feladatok ellátása
- munkaügyi köteleességek teljesítése (gyermekfelügyelet megoldása, adminisztratív, ügyviteli feladatok ellátása)
- folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében, részvétel a nevelőtestület életében
- részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában, részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában

10. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

A tanulók érdekeinek és jogainak képviseletére az intézményben diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak jogait és érdekeit képviselje, az érintett tanulók ügyében eljárjon. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzatot az intézményi vezetéssel, a fenntartóval, vagy egyéb külsős személyekkel szemben az elnök képviseli. A köznevelést érintő jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az alábbi esetekben:

- a fenntartónak a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatban

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt
- a házirend elfogadása előtt
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt

- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- fegyelmi büntetés megállapításánál
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt szervezeti és működési szabályairól, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, és hatáskörei gyakorlásáról.

11. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI, KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

A tanulókat és szüleiket az intézményi munkaterről, az aktuális iskolai feladatokról és eseményekről, elsősorban az osztályfőnök, valamint az intézmény igazgatója, az intézményegység vezetői tájékoztatják. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok, valamint az osztályfőnök tájékoztatja. A tanulók és szüleik a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak érvényesítése céljából közvetlenül is fordulhatnak mind az intézményi vezetéshez, az osztályfőnökökhöz, szaktanárokhoz, mind a fenntartóhoz. A szülők részére az intézmény igazgatója, valamint vallási igazgatója legalább fél évente egyszer szülői értekezlet keretében beszámol az intézményben elvégzett oktató-nevelő munkáról, és a várható intézményi feladatokról. Az óvoda és az iskola életének egészéről az óvodapedagógusok, és az osztályfőnökök folyamatosan az óvodai csoportok és iskolai osztályok szülői értekezletein adnak számot az aktuális feladatokról, tárgyalják meg a közösség életének aktuális kérdéseit. Az óvodapedagógusok és az osztályfőnökök a már említettek mellett az aktuális eseményekről a szülőket közvetlenül írásban is tájékoztatják. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

A szülő értekezletek kiemelt feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakításával a szülők folyamatos tájékoztatása az intézmény céljairól és feladatairól, az osztály tanulmányi előmeneteléről, az egységesen kialakított közösségi magatartáskultúráról
- az osztályközösség céljainak, eredményeinek megvitatása
- a szülői kérések, vélemények, javaslatok feldolgozása, továbbítása az intézményi vezetőség és/vagy a fenntartó felé

A fogadó órák kiemelt feladata:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozásán keresztül a tanuló egyéni értékelése, fejlesztésének segítése

Az óvodai és iskolai nyílt nap kiemelt feladata:

- a szülő személyes betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, közvetlenül tájékozódjon gyermeke és az osztályközösség életéről.

Az intézményvezetés és a nevelőtestület kapcsolattartása folyamatos, a nevelőtestületi értekezletek útján megvalósuló kapcsolattartás. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az intézményvezető és intézményegység vezetők segítségével, a megbízott pedagógusokon keresztül valósul meg. A szakmai munkaközösségek együttműködése a tanév folyamán folyamatos, és a szakmai munkaközösségek vezetőinek kooperációján alapul. Az intézményben a jogszabályi előírásoknak megfelelően szülői munkaközösség működik. A szülői munkaközösség figyelemmel kíséri az intézményben a gyermekek, tanulók jogainak érvényesülését, és a pedagógiai munka eredményességét, és ellátja a jogszabályok és az intézményi belső szabályzók alapján jogkörébe utalt feladatokat.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény állandó munkakapcsolatban áll az intézmény fenntartójával, a nyilvántartást vezető, és működési engedélyt kiadó, törvényességi felügyeletet ellátó kormányhivatallal, az oktatáspolitikai terén az ágazati minisztériummal, a gyermekek és tanulók megfelelő ellátása érdekében a Szakértői Bizottságokkal. Külső személyek és szervezetekkel szemben az intézményt teljes jogkörrel az intézményvezető képviseli. Az intézményvezetői az intézményi munkáról, az oktató-nevelő munka eredményeiről, a vallási vezető a vallási élet intézményi megvalósulásáról fél évente beszámol az intézmény fenntartójának.

12. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

12.1. Az intézményben megszervezendő tanulmányok alatti vizsgák: az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, a javító vizsga és a pótló vizsga.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályainak meghatározásakor a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R. 64-78. §-aiban foglaltakat vettük figyelembe. Az R. 65. § (5) bekezdésének megfelelően iskolánk a pedagógiai program keretében állapítja meg a tanulmányok alatti vizsgák szabályait. Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: - osztályozóvizsgákra - különbözeti vizsgákra - javítóvizsgákra - és pótló vizsgákra vonatkozik. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára: - aki osztályozóvizsgára jelentkezik (tanulmányok lerövidítése esetén) - akit az intézményvezető nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít (egyéni munkarend engedélyezése; felmentés tanórák látogatása alól; hiányzások esetén stb.) - akinek különbözeti vizsgát kell tennie (más iskolából, külföldről érkező tanuló) - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból félévi vagy év végi osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához:

- amennyiben a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Osztályozó vizsga tanévenként két időszakban kerül megszervezésre (a tanítási év utolsó két hetében, továbbá a javítóvizsgákra kijelölt időszakban). Ettől eltérő időpontban (pl. félévi értékelés megállapításához vagy tanulmányok lerövidítése esetén) az intézményvezető egyedi döntése alapján lehet osztályozó vizsgát szervezni.

Tanulmányok lerövidítésére vonatkozó kérelem esetén az intézményvezető az adott tantárgyat oktató szaktanár és az osztályfőnök írásbeli véleményének kikérésével dönt. Abból a tantárgyból, amely az iskola pedagógiai programjában nem szerepel, igazgatói engedéllyel más iskolában, vendégtanulói jogviszonyban lehet osztályozóvizsgát tenni. (A vendégtanulói jogviszonyt a fogadó intézmény igazgatója létesíti a tanulóval. Ez esetben az osztályozó vizsgákra a fogadó intézmény vizsgaszabályzatának rendelkezései vonatkoznak.) Vendégtanulói jogviszonyban iskolánkban vizsgázó tanuló vizsgáira e vizsgaszabályzat vonatkozik.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A vizsganapokat az aktuális tanév rendje alapján az intézmény munkaterve határozza meg. Különleges esetben, ettől eltérő időpontot az igazgató, a tanuló (szülő) kérésére kijelölhet. A tanulót a vizsga eredményéről tájékoztatni kell legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon. A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb június 30-ig írásbeli tájékoztatást kap. A tanulmányok alatti vizsgákat és a javító vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni, a tantárgyi követelményeket a helyi tanterv részletesen tartalmazza.

Pótló vizsgát abban az esetben tehet a tanuló, ha az osztályozó vizsgán, vagy javítóvizsgán neki fel nem róható okból nem jelent meg, vagy valamely vizsgarésznél neki fel nem róható okból a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Intézményünk lehetőséget biztosít a tanulmányok alatti vizsgák független vizsgabizottság előtti letételére, melynek jogszabályi előírásait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet tartalmazza.

E szerint a szülő kérelmére a tanulmányok alatti vizsgát a területileg illetékes kormányhivatal szervezi meg, a vizsgabizottság tagjait és elnökét a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg. A szülő a félév egy tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, valamint, ha egy tanítási évben a tanuló hiányzásai miatt nem volt értékelhető, de a nevelőtestület engedélyezte, hogy osztályozó vizsgát tegyen, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha gyermeke osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy a gyermek a pedagógiai programban feltüntetett tantárgyak közül melyik tantárgyból kíván független vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát. A szülő a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben a

gyermekét bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

12.2. Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Az egyes tantárgyak vizsgarészeit a következő táblázat tartalmazza:

tantárgy	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
magyar nyelv	x	x	
irodalom	x	x	
matematika	x	(x)	
történelem	x	x	
állampolgári ismeretek	x	x	
hon és népismeret	x	(x)	
hittan		x	
héber nyelv	x	x	
célnyelvi civilizáció	x	x	
angol nyelv	x	x	
környezetismeret	x	x	
természettudomány	x	x	
földrajz	x	x	
vizuális kultúra		x	x
énekes-zene	x	x	
dráma és színház		x	x
technikai tervezés		x	x
digitális kultúra		x	x
testnevelés		x	x

A tanulmányok alatti vizsgák évfolyami bontásban:

- 1-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, héber nyelv, hittan, énekes-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

- 3-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, héber nyelv, hittan, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés
- 5. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika héber nyelv, hittan, angol nyelv, történelem, hon és népismeret, természettudomány, célnyelvi civilizáció, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, testnevelés
- 6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika héber nyelv, hittan, angol nyelv, történelem, természettudomány, célnyelvi civilizáció, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, testnevelés
- 7. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, héber nyelv, hittan, angol nyelv, történelem, természettudomány, célnyelvi civilizáció, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, dráma és színház, digitális kultúra, testnevelés
- 8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, héber nyelv, hittan, angol nyelv, történelem, állampolgári ismeretek, természettudomány, célnyelvi civilizáció, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, dráma és színház, digitális kultúra, testnevelés

13. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az intézménybe felvételt nyerhet minden magyar és nem magyar állampolgárságú zsidó származású gyermek, kinek szülei fontosnak tartják ápolni és átörökíteni a zsidó életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat, elfogadják a fenntartó EMIH alapszabályát, kérésük esetén abba felvételt nyernének. Az intézménybe való felvételtől a fenntartó véleményének kikérése mellett az intézmény vezetője dönt. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása a szorgalmi időszakban folyamatosan történik.

A tanulók az iskola magasabb évfolyamába akkor léphetnek, ha az iskola helyi tantervében meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítették. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közben megszerzett érdemjegyei alapján bírálják el. A tanuló az iskola magasabb évfolyamába léphet, ha a helyi tanterv előírt tantárgyi követelményeket teljesítette. A tovább haladásról a nevelőtestület határozattal dönt.

Amennyiben az adott évfolyamon a tanuló egy, két vagy három tantárgyból nem teljesíti a minimumkövetelményeket, a nevelőtestület javítóvizsga letételére tesz javaslatot, de a tanuló erre nem kötelezhető, az évfolyamot meg is ismételheti. Sikertelen javítóvizsga esetén a tanuló évfolyamot ismételni köteles. Háromnál több tárgyból kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló köteles az évfolyamot megismételni.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülő kérésére a tanuló az iskola két vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse. Ha a tanuló tanulmányi követelményének az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget, a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie

A tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha:

- - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse

- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján nem osztályozható.

Ha a tanuló nem kötelező tanórai foglalkozásra felvételt nyert, a tanév végéig a tanórai foglalkozást a mulasztás, az értékelés, minősítés és a tovább haladás terén úgy kell tekinteni, mintha az kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Amennyiben egy tanuló tanulmányait külföldi iskolában folytatja, vagy külföldön folytatott tanulmányok alapján kiállított bizonyítvánnyal igazoltan kéri felvételét és megfelelő osztályba sorolását, a bizonyítvány hiteles fordítása és a közokirat alapján ekvivalencia eljárás lefolytatása után lehetséges a tanulói jogviszony létesítése.

Átvétel esetén a felvételre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal a feltétellel, hogy a két tanítási nyelvű oktatás miatt a tanuló köteles héber nyelv tantárgyból különbözeti vizsgát tenni.

III. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

1. A HELYI TANTERV JELLEMZŐI

1.1 Az iskola által választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekre épül. Ezek: az Oktatási Hivatal oldalán kihirdetett és közzétett Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára, Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára, Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz, és az Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz.

Az iskola helyi tantervét úgy állítottuk össze, hogy nevelési-oktatási célkitűzéseinket általa meg tudjuk valósítani. Minden pedagógus a helyi tanterv alapján készíti el az adott osztály képességeinek megfelelő tanmenetet.

1.2. Módszertani alapelveink

Az iskolában folyó oktató-nevelőmunka, a tanítás - tanulási folyamat megszervezésekor figyelembe kell venni, sőt - mint alapokat - ki kell használni azokat a belső feltételeket, ösztönző erőket, amelyek a gyermekekben jelen vannak - és amelyek továbbfejleszthetők. Minden tevékenység kiinduló eleme a *motiváció*, a motívumrendszer kialakításának lehetőségei között pedig első helyen kell említeni a *sikerélményt*. Az oktatási módszerekben teljes ugyan a pedagógusok szabadsága, de tudjuk, hogy azok a módszerek a leghatékonyabbak, azok vezetnek a legjobb eredményre, amelyek biztosítják a *tanulók aktív részvételét* a tanítási-tanulási folyamatban. Az intézmény egészében a nevelés-oktatás alappillére a *tevékenységközpontúság*. Mindennapi munkánkban teret engedünk a gyermekek tapasztalási és alkotásvágyának, biztosítjuk a felfedezés örömeinek megélését, mozgási, művelődési igényeinek kielégítését. Oktató-nevelőmunkánkban kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a *problémafelvetésre* épülő módszereknek, *kérdéskultúránkat* is ez határozza meg. Törekszünk egy adott téma, probléma *többoldalú* megvilágítására, *több szempontú vizsgálatára*. Figyelembe vesszük a *tantárgyközi kapcsolatokat* (koncentráció, koordináció, függőség). Azt valljuk, hogy pedagógiai tevékenységünkben kiemelt helye van mind az indirekt, mind a direkt *személyiségfejlesztésnek*. A siker fontos zálogának tartjuk, hogy a tanuló *permanens visszacsatolást* kapjon teljesítményéről, pozitív megnyilvánulásai megerősítést kapjanak - tehát biztosítani kell az ellenőrzés, értékelés rendszerességét és folyamatosságát.

1.3. A tanulás-tanítás szervezeti keretei és szervezési formái

- **A tanulócsoporthoz szervezése, tanulói szervezetek**

A tanítási-tanulási folyamat a hagyományos, évfolyamokra épített osztálystruktúrában zajlik. Minden évfolyamon egy-egy önálló osztály működik. A mindenkori osztálylétszámok függvényében a készségtantárgyakat ill. azok egy részét az osztályok összevonásával összevont tanulócsoporthoz tanítjuk. A többi tantárgyat minden évfolyamon osztott tanulócsoporthoz tanítjuk a gyerekek.

- **A tanulók iskolában töltött idejének megszervezése**

A tanulók iskolai tevékenysége az alábbi kereteken belül zajlik:

- kötelező tanórai foglalkozások,
- nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- tanórán kívüli foglalkozások.

Kötelező tanórai foglalkozások

A tanítási órák minden évfolyamon 45 percesek. Ezeken az órákon - az óratervben meghatározottak szerint - a részvétel minden tanuló számára kötelező.

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások

A NAT lehetővé teszi tanulóink számára, hogy a kötelező tanórai foglalkozásokon kívül választható tanórai foglalkozásokon vegyenek részt. Ezeket a tanórákat az óratervben V betűvel jelöltük.

Egyéni foglalkozások

Az egyéni (egy-három tanuló részére szervezett) foglalkozások célja a felzárkóztatás és a tehetséggondozás. E foglalkozásokon kiemelt feladat az alapkészségek és -képeségek kialakítása, fejlesztése, hiszen célunk, hogy a gyermeket megismerve, fejlettségi szintjét, hátrányait, azok okát feltárva az aktuális nehézségekből kiindulva fokozatosan felzárkóztassuk arra a szintre, ahonnan továbbhaladása (egyre önállóbb tanulással is) biztosított.

Tanórán kívüli foglalkozások

A tanulók érdeklődésének megfelelően október 1-jétől május 31-ig szakköröket, sportfoglalkozásokat szervezünk. Minden tanév szeptemberében felmérjük az erre vonatkozó igényeket.

2. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI

2.1. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervekben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

Tantárgy/Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2	6	6
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
Héber nyelv	4	4	4	5	5	5	5	5
Zsidó kultúra és történelem (célnyelvi civilizáció)					1	1	1	1
Művészetek								
énekes-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5

közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Két tanítási nyelvű órátöbblet	2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Többlet óra	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabad óra	-	-	-	1	-	-	-	1
Maximális órakeret	26	26	26	27	30	30	32	32

2.2. A két tanítási nyelv a tantárgyi rendszerben

A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében intézményünk a két tanítási nyelvű oktatás keretén belül a következő célokat valósítja meg:

- az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztését,
- a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítását,
- a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztését,
- a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználását.

Ezek alapján vállaljuk a célnyelvi műveltség, a kulturális tudatosság intenzív fejlesztését annak érdekében, hogy a tanulók megismerkedjenek a célnyelvi országgal, értsék azok kultúráját és empátiával viszonyuljanak hozzá, hiszen ez az intézményünk speciális volta miatt a tanulók nemzeti identitásának fejlődését is szolgálja. A két tanítási nyelvű oktatás során az iskola biztosítja, hogy a célnyelvű ország civilizációjának oktatása önálló tantárgy keretében kerüljön megszervezésre. A célnyelvi civilizáció oktatása során biztosítjuk azt is, hogy a tanulók elsajátítsák a célnyelvi ország földrajzával, gazdaságával, társadalmi viszonyaival, irodalmával, történelmével, kultúrájával kapcsolatos főbb ismereteket. A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás jellemzője a kommunikációs helyzeteken alapuló, játékos nyelvtanulás korai megkezdése. Ennek megfelelően intézményünkben a diákok a nyelvtanulás során fejlettségi szintjüknek, életkori sajátosságaiknak megfelelő, ugyanakkor kihívást jelentő érdekes nyelvi tevékenységekben vesznek részt. A célnyelvet, amellyel minden esetben valamilyen kommunikációs szituációban, kontextusban találkoznak, az anyanyelvi fejlődés mintájára sajátítják el.

A célnyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot is. A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan hangsúlyozzuk a tantárgyközi integráció szerepét.

A célnyelven tanított tantárgyak körének meghatározásakor azt tartottuk szem előtt, hogy a tanulók magyar nyelven is elsajátítsák minden tantárgy szakmai szókincsét, s amennyiben Magyarországon folytatják tanulmányaikat, ne kerüljenek hátrányba a középiskolai felvételinél. Ugyanakkor a héber nyelven tartott tanórákon megszerzett ismeretek tegyék képessé tanulóinkat arra is, hogy külföldön folytathassák tanulmányaikat.

3. KULCSKOMPETENCIÁK ÉS FEJLESZTÉSÜK

3.1. A kulcskompetencia fogalma

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Több kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát.

A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése. Helyi tantervünkben a kulcskompetenciák fejlesztését az alábbiak szerint érvényesítjük.

3.2 Kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok

Kulcskompetenciák	Fejlesztési feladatok	Lehetséges szinterek
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi	Szókincs, kommunikáció szóban és írásban, információfeldolgozás, funkcionális nyelvtan, szóbeliség	Magyar nyelv és irodalom órák, idegennyelvi órák, az iskolai élet minden területe
Matematikai gondolkodási kompetencia	Alapműveletek, mértékegységek, problémamegoldás, bizonyítás	Matematika, Természettudomány órák
Természettudományos és technológiai kompetencia	Gyakorlatias ismeretek, tudásalkalmazás, ember és természet kölcsönhatása	Környezetismeret, természettudomány órák tanulmányi kirándulások
Digitális kompetencia	Számítógépes alkalmazások, elektronikus média használat, információkeresés	Informatika órák Könyvtárhasználat
A tanulás kompetenciái	Tanulási stratégiák, informatika alkalmazása, önálló ismeretfeldolgozás	Minden tantárgynál, napközi, tanulószoba
Személyes és társas kapcsolati kompetenciák	Normatudat, magatartási szabályok ismerete	Osztályfőnöki órák, az iskolai élet minden területe.
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia	A pénz világában való tájékozódás	Osztályfőnöki óra, technika óra
Kreativitás, önkifejezés,	Művészi önkifejezés kulturális	Vizuális kultúra, dráma és

kulturális tudatosság

sokféleség megismerése

színház órák

Az általános iskola zsidó, héber tantervét a pedagógiai program 1. sz. melléklete tartalmazza, mely megtalálható az iskola honlapján.

4. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

4.1. A tanulók értékelésének elvei és feladatai

Pedagógiai munkánk szerves része, nélkülözhetetlen eleme az ellenőrzés és értékelés, minősítés. Kiindulópontnak tekintjük a követelmények egyértelmű és világos megfogalmazását. Ez jelent viszonyítási alapot, és fejleszti a tanulók ítélőképességét, amely saját munkájuk eredményeinek és kudarcainak felismeréséhez szükséges.

Az intézményünkben folyó értékelési tevékenységnek ki kell elégítenie az alábbi követelményeket:

- a tanulók ellenőrzésénél és értékelésénél, minősítésénél érvényesüljön az egységesség, következetesség, differenciáltság alapelve,
- tájékoztassa a tanulót, a szülőt és a pedagógust a végzett munka eredményéről,
- a fejlesztés érdekében fejezze ki a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását,
- a továbbfejlődés szempontjából lényeges elemeket tükrözze,
- legyen objektív, érvényes és megbízható,
- legyen sokoldalú – tárgyában és módszereiben egyaránt,
- legyen a tanulók életkorának, a tantárgy jellegének megfelelő.

Valamennyi pedagógus feladata:

- a tantervi követelményrendszer egységes értelmezése,
- a folyamatos információszerzés (megfigyelés, ellenőrzés) a tanulókról,
- pozitívumokra építő, azokat megerősítő, ugyanakkor a hiányosságokra is rámutató, segítő szándékú értékelés,
- a szóbeli és írásbeli ellenőrzés egyensúlyának megtartása,
- rendszeres lehetőség biztosítása a tanulók számára önmaguk, illetve egymás teljesítményének értékelésére.

4.2. A tanulói értékelés módja, formái

Mit értékelünk?

Értékeljük a gyerekek magatartását, szorgalmát, teljesítményét, előmenetelét: önmagukhoz mért fejlődésüket, megszerzett ismereteiket, illetve hangsúlyozottabban azok alkalmazását.

Hogyan értékelünk? (Az értékelés formái, rendszeressége)

Értékelési rendszerünkben helye van mind a diagnosztikus, mind a formatív, mind a szummatív típusú értékelésnek, ezek rendszerét fokozatosan alakítjuk majd ki. Diagnosztikus értékelést végzünk az első

évfolyamon tanév elején, a felsőbb évfolyamokon a különböző szakaszok elején (pl. pedagógus váltás, új tantárgyak belépése), de végezhető minden olyan esetben, amikor a pedagógus szükségét látja. A formatív értékelésnek helye van bárhol a tanítás-tanulási folyamatban, hiszen célja egyrészt a visszacsatolás a tanulóhoz és a pedagógushoz, másrészt a hibák, hiányosságok azonosítása a megoldási módok kialakítása céljából. A szummatív értékelés funkciója a minősítés, s e jellegéből adódik, hogy egy-egy szakasz lezárása után alkalmazzuk. Ebből eredően formái lehetnek: témazáró dolgozatok, félévi, év végi dolgozatok, felmérések, minimumszintű mérések. Ezek módját, számát a tantárgyi programokban kell meghatározni, s erről a tanév elején a tanulókat tájékoztatni.

4.3. Az ismeretek számonkérésének formái

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának folyamatos számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy:

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegység,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

Az ismeretek számonkérése lehet:

- Szóbeli felelet: Az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- Írásbeli beszámoltatás: Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül.
- Gyakorlati számonkérés. A kísérletek, mérések elvégzésében elért gyakorlottság mérése azokban a témakörökben, amelyekben a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra.
- Önálló kiselőadás: Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.
- Óraközi munka: Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- Versenyeken való eredményes részvétel.
- Házi feladat
  - Írásbeli beszámoltatások

A **témazáró**, illetve félévi, év végi **dolgozatok, felmérések** időpontját legalább két tanórával a megírás előtt bejelentjük a tanulónak. Ezen dolgozatok száma egy napon 2-nél nem lehet több. A pedagógus köteles ezeket a dolgozatokat, felméréseket egy héten belül kijavítani, az eredményt ismertetni a gyermekekkel, e-napló útján a szülővel.

- Szóbeli beszámoltatások

- felelet
- önálló kiselőadás

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében a heti egy óras tantárgyból fél évente minden tanulónak legalább 5, a heti kettő vagy többórás tantárgyból legalább 7 érdemjeggyel kell rendelkeznie. A tanulók által szerzett érdemjegyekről a szülőket az adott tantárgyat tanító pedagógus értesíti e-naplón keresztül még az adott napon. Az e-napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta egy alkalommal ellenőrzi.

A tanulók tantárgyi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók átfogó írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását az alábbi arányok alapján végzik el a pedagógusok:

0-40%	elégtelen
41-60%	elégséges
61-75%	közepes
76-90%	jó
91-100%	jeles

- Osztályzatok, érdemjegyek

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2),

tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), változó (3), elégséges (2), elégtelen (1) jelölést alkalmazunk.

Első osztályban a tanulók szöveges értékelést kapnak.

A félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek, a félévi és év végi felmérések eredményeinek figyelembevételével határozzuk meg. Az év végi minősítéskor az egész éves teljesítményt vesszük alapul azzal a kitételrel, hogy az osztályzatok megállapításában meghatározó szempont a fejlődési tendencia.

Abban az esetben, ha a tanuló az első félévben csak a legminimálisabb szinten képes az előírt teljesítményre, ezt a félévi minősítésében kifejezzük azzal, hogy az adott tantárgy(ak)ból ún. „figyelmeztető elégséges” minősítést kap; ez jelzi a tanuló és a szülők számára, hogy a növekvő követelmények teljesítéséhez a továbbiakban több szorgalomra, nagyobb erőfeszítésre lesz szükség.

- Szöveges értékelés

Fél évkor az beírt érdemjegyek mellett esetenként szövegesen is értékeljük a tanulók addig végzett munkáját, elősegítve ezzel a tanulók és szülők minél széleskörűbb tájékoztatását, s megkönnyítve az esetleges hiányosságok pótlását.

- A tanulói teljesítmények jutalmazása

Tanítványaink különböző területeken elért kimagasló teljesítményét, tanulmányi, kulturális és sportversenyeken elért eredményeit szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicsérettel ismerjük el az Intézményi szervezeti és működési szabályzat szerint. Szintén az SzMSz szabályozza az elmarasztaló eljárásokat is (szaktanári, osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés, osztályfőnöki intés, igazgatói figyelmeztetés, intés).

- A szülők és a tanulók tájékoztatása

Szülői értekezleteken, fogadóórákon a szülők megtekinthetik gyermekeik dolgozatait, felméréseit.

Az elért félévi és év végi eredményről, a magatartás és szorgalom minősítéséről a művelődési miniszter által kiadott, a tanév rendjéről szóló rendeletben előírt határidő betartásával e-napló, illetve bizonyítvány útján értesítjük a tanulókat és szüleiket.

4.4. Az iskolai mérések rendje

Az iskolai mérések célja a diagnosztikus visszajelzés a tanulók, tanulócsoporthoz, az iskola munkájára.

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel. Minden évfolyamon a közismereti tantárgyakból év elején, félévkor és év végén felmérjük a tanulók tudását.

Az egyes tantárgyakból a témakörök lezárásaként témazáró dolgozatot íratunk.

5. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

5.1. A magatartás értékelése

A tanuló magatartásának minősítésében a szűkebb és tágabb közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyulást (felelősségérzet, együttműködési készség, a közösség érdekében végzett munka,

viselkedés), a szorgalom minősítésében pedig a tanulmányi munkához való viszonyulást, az önállóság mértékét kell kifejezni.

A minősítések egységességének érdekében be kell tartani az alábbi *elveket*:

- Minden iskolai keretben történő megnyilvánulás - még ha nem is az iskola falain belül történik - részleme legyen a magatartás minősítésének.
- A magatartás és szorgalom minősítési fokozatainak tartalmát a tanuló életkori sajátosságaival összhangban tekintjük viszonyítási alapnak.
- A diák megítélésében a pedagógus biztosítsa a neveltségi szint fejlődésének lehetőségét.
- A magatartás és a szorgalom minősítése egymásra vetítve nem determinisztikus.
- A szorgalom minősítésében meghatározó legyen az egyéni képesség és a teljesítmény viszonya, figyelembe véve a tanuló igény szintjét is.

Iskolánkban a tanulók magatartását, szorgalmát szövegesen, tanulmányi munkáját hagyományos érdemjegyekkel, osztályzatokkal minősítjük:

<i>Magatartás</i>				
	<i>példás</i>	<i>jó</i>	<i>változó</i>	<i>rossz</i>
<i>viszony-környezetéhez</i>	Közösségi motiváció irányítja tetteit, pozitív hatást gyakorol a közösség tagjaira.	A közösségi életben szívesen vesz részt, de annak kialakítását nem befolyásolja.	Tudatosan nem árt a közösségnek, de nem lehet rá számítani, megnyilvánulásaiban, cselekedeteiben megbízhatatlan.	Megbízhatatlan, szembefordul a közösséggel.
<i>felelősség-érzet</i>	A házirendet következetesen betartja és betartatja társaival; aktív, tudatosan vállalja az iskolai követelményeket.	A házirend szabályait megtartja; bár passzív, viselkedésére nincs panasz.	A házirend szabályait többé-kevésbé megtartja; nem lehet rá számítani, hajlamos a fegyelmeztetlenségre.	A házirendet gyakran megsérti.
<i>segítő-készség</i>	Fejlett, foglalkozik társaival, keresi a jobbitó változtatások lehetőségét.	Együttérez a problémákkal küzdő tanulókkal, de nem foglalkozik velük, nem próbál segíteni.	Szimpátiája ingadozó, időnként a "rosszak" felé fordul.	Szemben álló, kívülálló, nincs benne segítőkészség.

5.2. A szorgalom értékelése

Szorgalom

	<i>példás</i>	<i>jó</i>	<i>változó</i>	<i>rossz</i>
<i>tanulmányi munka</i>	Céltudatos, igényes, folyamatosan dolgozik, pontos, megbízható, szívesen vállal feladatokat.	Átlagos tanulmányi munka, csak a kötelező feladatokat végzi el.	Hullámzó teljesítmény, képességei alatt teljesít, figyelmetlen.	Figyelmetlen, megbízhatatlan, nem végzi el feladatait.
<i>kötelességtudat</i>	Magas fokú.	Ösztönzésre vár.	Alulmotivált.	Nem törődik a kötelességeivel.
<i>érdeklődés</i>	Tananyagon felül is produkál, érdeklődése széleskörű.	A tananyagon belül teljesít.	Szétszórt, ingadozó.	Közömbös.
<i>önállóság szintje</i>	Önálló, önellenőrző.	Ösztönözni kell.	Önállótlan, a segítséget elfogadja.	Elutasító.

6. A TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvválasztást a nevelőtestület minden tanévben felülvizsgálja és a következő szempontok szerint a tankönyvrendelést megelőzően döntést hoz.

A tankönyvek és tanulmányi segédletek feleljenek meg az alábbi követelményeknek:

- a tankönyv legyen NAT- kompatibilis; tartalma minél nagyobb mértékben fedje le a helyi tanterv tananyagát (mivel a tantervi követelmények teljesítéséért a pedagógus felelős, a tanterv és a választott tankönyv közötti esetleges eltérés miatti kiegészítést a pedagógusnak kell megtennie);
- a tankönyv legyen figyelemfelhívó, szép kivitelezésű és időtálló,
- a tankönyv tartalmában, információiban, a feldolgozás mélységében igazodjék a tanuló életkorához,
- a tankönyvek legyenek jól áttekinthetőek, jól olvashatóak,
- ábráival, képeivel, nyomdatechnikai eszközeivel segítse a szövegek önálló értelmezését, elemzését, könnyítse meg az otthoni, önálló tanulást,
- tartalmi felépítésükben érvényesítsék a fokozatosság elvét,
- a tankönyvhöz tartozzon munkafüzet, ill. feladatgyűjtemény és feladatlap vagy munkalap a gyakorlás, az önálló feladatmegoldás, a megerősítés, az ellenőrzés céljából
- a környezettudatosság érdekében törekedni kell a taneszközök használatában a mértékletességre, állandóságra, azaz új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be.

Amennyiben a fenti szempontoknak több tankönyv(család) felel meg, a kiválasztásban további szempontok segítenek: azért, hogy elősegítsük a tankönyvek több évig való használatát részesítjük előnyben a tankönyv + munkafüzet ill. feladatgyűjtemény összeállításokat a munkáltató jellegű tankönyvekkel szemben,

Az egyéb taneszközök kiválasztásának elengedhetetlen feltétele, hogy segítsék a tapasztalási, megismerési, tanulási folyamatot, használatuk ne legyen öncélú. A gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő tevékenységet biztosítsanak. Segítségükkel válják érdekesebbé, könnyebbé az ismeretsajátítás folyamata, legyen motivációs hatásuk. Felhasználhatóságuk legyen változatos, alkalmazásuk ne torkollék monotóniába.

A fentiek mellett leszögezzük, hogy a tanórai keretek között csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak pedagógusaink a tananyag feldolgozásához, amely a hivatalos tankönyvjegyzéken szerepel. Emellett az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói eszközöket a szaktanárok határozzák meg. A kötelezően előírt taneszközökről a tanulókat minden tanév előtt (a megelőző tanév júniusában) az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelezettsége.

7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A pedagógiai folyamatokon keresztül valósul meg a nemzeti alaptantervben lefektetett fejlesztési területek és nevelési célok együttesének átadása, az értékteremtés a felnövő generációk számára. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a megfelelő kérdésfeltevés, a konklúziók megteremtése, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a megfelelő példák használatának, és azoknak a beépülés elősegítéseként meghatározott érzelmi hatásának is.

Intézményünk alapvető nevelési céljait, a főbb fejlesztési területeket összefoglalóan a NAT alapelvei szerint határozza meg, melyek főbb megjelenései a következők:

7.1. Az erkölcsi nevelés

Egyházi fenntartású iskolaként rendkívül nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink erkölcsi érzékének fejlesztésére, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítésére, igazságérzetük kibontakoztatására, közösségi beilleszkedésük elősegítésére, az önálló gondolkodásra, és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészítésére. Az erkölcsi nevelés a zsidó hagyományokon és hitoktatáson keresztül választ keres az emberi lét, és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokkal, különböző aspektusokon keresztül történő megértésére. Az erkölcsi nevelés olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását teremti meg, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet, a türelem és az elfogadás. Az erkölcsi nevelés a hitoktatáson keresztül folyamatosan jelen van mind a nyolc évfolyamon, minden tantárgy tanításánál előtérbe kerül, és pedagógusaink személyes példamutatása is segíti ezt az iskolai élet minden területén.

7.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Fontos számunkra, hogy tanulóink mind a zsidó, mind a nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait megismerjék. Jeles zsidó és magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát tanulmányozzák, sajátítsák el azokat az ismereteket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. Fontos emellett, hogy a zsidó állam történelmét, földrajzát, kultúráját, sokszínűségét, és a zsidóság őshazája iránti hazaszeretetet is elsajátítsák, fontos kapcsolatokat ápoljanak Izraellel. Mindemellett fontos továbbá az európaiság hangsúlyozása, a zsidó diaszpóra életén és kultúráján keresztül Európa sokszínű kultúrájának megismerése. Pedagógusaink megalapozzák, hogy tanulóink tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés a történelem, földrajz, célnyelvi civilizáció (zsidó kultúra és történelem) tantárgyak keretén belül jelenik meg.

7.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt az állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképeséget, melyet elsősorban a történelem tantárgy tanításakor, de ezen kívül minden tantárgy keretén belül kívánunk megvalósítani.

7.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Ebből kifolyólag hozzá kell segíteni a tanulókat, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a belső autonómia kialakítására, mások helyzetébe történő beleélés képességére, és ezáltal mások megértésére, elfogadásra. A megalapozott önismeret megteremti az egyén számára a megfelelő közösségi, és tágabb értelemben a megfelelő társadalmi életet. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése minden tantárgyban megjelenik, de legnagyobb hangsúlyt a hittan oktatásában kap.

7.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek életében, testi és lelki egészségük kialakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, a társadalmi változások, az esetleges társadalmi problémák szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre történő felkészítés segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges konfliktusok kezelésében. A családi életre nevelés az osztályfőnöki órákon, a természettudomány tantárgyban és a hitoktatásban jelenik meg.

7.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés keretén belül megtanítjuk a tanulókat a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Intézményünk feladata, hogy a családdal együtt felkészítse a tanulókat a betegségek megelőzésére, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a veszélyes helyzetek kezelésében. Intézményünk nagyon nagy hangsúlyt fektet a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A testi és lelki egészségre nevelés az osztályfőnöki órában, a természettudomány tantárgyban, testnevelésben és a hittanban jelenik meg.

7.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A nemzeti alaptanterv célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás elsajátítását. A segítő magatartás számos olyan képességet fejleszt, mint együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatok vállalása, közösségi szolgálat teljesítése, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi lét megfelelő működése, és működtetése szempontjából. Felelősségvállalás másokért, az önkéntesség minden tantárgy oktatása közben megjelenik, de főként az osztályfőnöki órák tanmenetét képezik, valamint teret nyernek a hittan oktatásban is.

7.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Intézményünk hitvallása szerint az erőforrásokkal való tudatos bánásmód a jövő generációi szempontjából elengedhetetlen. Ennek megfelelően az oktatási-nevelési cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartású tanulókat neveljünk fel iskolánkban. Törekszünk arra, hogy a tanulóink megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Fenntarthatóság, környezettudatosság a földrajz, természettudomány tantárgyakban és kiemelten az osztályfőnöki órában jelenik meg.

7.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A XXI. század nagy kihívása a globális pénzügyi világ, melynek megismerése ugyancsak nagy jelentőséggel bír az intézményi oktatásban. Ennek keretén belül megpróbáljuk megfelelő ismeretekhez juttatni tanulóinkat a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi folyamatokról. Célunk, hogy a tanulók ismerjék meg a javakkal való ésszerű gazdálkodást, a pénz világát és a fogyasztás területeit. Ennek érdekében a intézményünk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. Gazdasági és pénzügyi nevelés a matematika és természettudomány tantárgyban, továbbá az osztályfőnöki órán jelenik meg.

7.10. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés keretén belül a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a

virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés módjaival. Médiatudatosságra nevelés minden tantárgy keretén belül megtalálható.

7.11. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minősítése. A tanulás tanítása minden tantárgy tanítása közben megjelenik

Feladataink:

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük, helyes magatartásformák megismertetése,
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az ismeretek gyakorlati jellegű oktatása,

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kooperációra épülő tanulási technikák és a tanulásszervezési módok elmélyítése,
- az önismeret alakítása, a megfelelő önértékelés fejlesztésével, a belső autonómia megteremtése, a társadalmi együttműködés igényével válllvetve,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, az önálló tanulás és műveltségi igény kialakítása.

7.12. A választható tantárgyakkal összefüggésben a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyi hálóban szereplő minden tantárgy kötelező. Választható tantárgy nincs. A pedagógusválasztás lehetőségét az intézmény sajátosságai határozzák meg.

8. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés programja

A környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a tanulókat felkészíthetjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet jellemzőinek vizsgálatára, értékeinek megővésére. A program célja, hogy a környezettudományok eredményeit és az ezekből levezethető alapelveket eljuttassuk a diákokhoz, formáljuk a tanulók korszerű környezeti tudatosságát, ezen belül is a szűkös erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodást, a globális rendszerekben való gondolkodást, a környezettudatos fogyasztói magatartást, és megismertessük a fenntartható fejlődés elvét.

A környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével:

- rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.
- szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- a rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését;
- az aktivitás fenntartását és megerősítését;

- a belső motivációs bázis fejlesztését;
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit;
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére;
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Tantárgyi tanterveink kiemelten foglalkoznak a környezettudatos szemlélet kialakításával. Az eredményes munka érdekében a szakos pedagógusaink folyamatosan kapcsolatot tartanak, és együttműködnek az osztályfőnökökkel. Környezeti munkánk közben szoros kapcsolatot tartunk környezetvédő egyesületekkel, mozgalmakkal. A tantervekben előírt célok megvalósítását leginkább a helyi tantervben megfogalmazottak teljesítésével érjük el.

Általános célként tűztük ki:

- az egyetemes természetnek, mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az ember alkotta környezet és kultúra megőrzését
- a földi lét környezeti harmóniájának megtartását
- a bioszféra sokféleségének megőrzését, a kihalás előtt álló fajok védelmét

Ennek érdekében:

- elő kell segíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy tanulóink képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és az emberi társadalmak fenntarthatóságát
- ki kell alakítani a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, és törekedni kell arra, hogy ez váljon a tanulók életvitelét meghatározó alapelvvé
- érzékennyé kell tenni a tanulókat a környezet állapota iránt
- képessé kell tenni a tanulókat arra, hogy személyes tapasztalataik alapján együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok kezelésében és megoldásában

Pedagógiai célok

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- tapasztalatokon alapuló, kreatív környezeti nevelés
- a problémamegoldó gondolkodás, döntőképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése
- ökológiai lábnyom ismerete
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári és egyéb közösségi felelősség felébresztése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett környezeti értékek között a lehető legkevesebb károsodással együtt élni
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell biztosítaniuk
- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát

- értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha észszerűen és hatékonyan, mértékletességgel használjuk azokat

A tanulóknál

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Konkrét célok és feladatok:

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése

- helyi értékek és problémák feltérképezése
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken

8.1. Tanórai keretek, a tantárgyak lehetőségei

a) Tanórai keretek, csoportfoglalkozások

A nemzeti alaptanterv és a kerettanterv, valamint az óvodai nevelési program lehetőségeit kihasználva – a tantárgyi programokból kiindulva – meg kell határozni a környezeti nevelési tananyagot. Minden tantárgyba és foglalkozás anyagába próbáljuk beépíteni a környezeti nevelés célkitűzéseit. A helyi tanterv megírásakor törekedtünk rá, hogy az egyes tantárgyak célkitűzéseinél jelenjenek meg a környezeti nevelési célok is.

A tanórán és óvodai foglalkozáson a tananyagon kívül még sok apróság is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra.

Magyar nyelv és irodalom, héber nyelv

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket,
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére,

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül.

Állampolgári ismeretek

A tanulók

- képesek legyenek felelős állampolgári magatartást tanúsítani a környezet védelmében,
- ismerjék meg a környezetszennyezéssel kapcsolatos társadalmi és gazdasági problémákat, a környezet megmentéséért küzdelmet folytató szervezetek működését
- állampolgári jogukat érvényesítve küzdjenek a környezetkárosítás ellen, és állampolgári kötelességnek érezzék az élhető világ megtartását a következő generációk számára

Hon és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit,
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni legyenek képesek reális becslésekre,
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal,
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében,
- ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természettudomány

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére,
- a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (központban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll),

- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése,
- ökológiai szemlélet fejlesztése,
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése,
- magatartás fejlesztése,
- értékrend alakítása,
- környezettudat fejlesztése,
- felelősségérzet fejlesztése,
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

A biológiai ismeretek terén:

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
  - ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,
  - ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
  - legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
  - ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
  - legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
  - sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
-
- A tanulóknak
  - alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
  - alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.
  - ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait,
  - sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat,
  - ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében.
  - A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására,
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában,
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében.

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

A fizikai ismeretek terén

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá,
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

A kémiai ismeretek terén

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

A földrajzi ismeretek terén

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,

- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Hittan

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák,
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek,
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban,
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Dráma és színház

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel,
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.),
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül.

Technika és tervezés

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket,
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait,
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást,
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket,
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit,
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait,
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat,
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit,
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit.

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény,
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság,
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Digitális kultúra

A tanulók

- legyenek képesek az interneten, illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszereshető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre

- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembe vevő szimulációkat és statisztikai teszteket,
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait,
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását.

b) A nem hagyományos tanórai formák

- Évente egy alkalommal egészségügyi, környezetvédelmi vetélkedőt szervezünk.
- Minden tanév őszén hulladékgyűjtést szervezünk.

- Minden évben egy alkalommal tanulmányi sétát szervezünk a közelünkben található erdők, mezők valamelyikére.
- Alkalmanként iskolai és óvodai kirándulást szervezünk.
- Környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat, rajz- és fotópályázatokon veszünk részt.

c) Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkör
- gyűjtőmunka
- fórum
- vetélkedő
- nyári tábor
- kézműves foglalkozás
- színház, mozi
- akciók, kampányok
- kirándulás, túra
- tanulmányút
- múzeum, állatkert látogatása
- pályázatokon való részvétel
- hulladékgyűjtés
- kiállítás (készítés, megtekintés)
- települési környezet szépítése

8.2. Módszerek, eszközök

a) Módszerek

A környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabbak az élményalapú, tevékenységalapú, érzékenyítő, interaktív módszerek. Törekedni kell ezek minél sokoldalúbb alkalmazására.

JÁTÉKOK

- Szituációs
- Memóriafejlesztő

- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

TEREPGYAKORLATI MÓDSZEREK

- Táborok
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok

- Szelektív hulladékgyűjtés

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

b) Taneszközök

- Tankönyvek, nyomtatott és elektronikus anyagok, természetismereti könyvek, mesekönyvek, játékgyűjtemények, hírlevelek, folyóiratok, természetfilmek, dokumentumfilmek, diasorozatok, plakátok.
- Térképek, tájékozási eszközök (iránytű, tájoló), modellek, tablók.
- Fizikai, kémiai mérésekhez megfelelő eszközök, anyagok, biológiai vizsgálatokhoz szükséges eszközök, anyagok (nagyító, mikroszkóp, bonckészlet stb.).
- Játékokhoz szükséges felszerelések (labda, szembekötő stb.)
- Anyagok és eszközök a kézműves foglalkozásokhoz, gyakorlati természetvédelemhez (papír, ragasztó, írószerszámok, faanyag stb.)
- Eszközök és anyagok az életvitel és gyakorlati ismeretek környezeti nevelési célkitűzéseire (pl. megfelelő szerszámok)

8. 3. Az iskolai és óvodai környezet

a) Az iskola és óvoda épületének működtetése

- Ügyeljünk az iskola és óvoda esztétikusságára, a csoportszobák, termek, folyosók ne kongjanak az ürességtől, legyenek faliújságok, színes tablók, tárlók, ahol a gyerekek műveit is kiállíthatjuk. Adjuk meg a lehetőséget, hogy a gyerekek maguk is részt vehessenek környezetük szépítésében.

- Legyenek az iskolában és óvodában megfelelő termek, helyiségek, ügyeljünk a világosságra és a megfelelő hőmérsékletre.
- Az iskola és óvoda udvarának zöldítése: próbáljunk minél több zöld területet csempészni az iskola és óvoda udvarára. Törekedjünk rá, hogy legyen minél több fa.
- Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás: nyílászárók megfelelő szigetelése. Fontos, hogy a gyerekek is figyeljenek oda, hogy a villanyok le legyenek kapcsolva ott, ahol nem tartózkodnak, a csapok megfelelően legyenek elzárva stb.

b) Az iskola és óvoda életvitele

- Pedagógusok, iskola és óvoda dolgozóinak példamutató magatartása (tartsák be ők is a hulladékkezelés, energia- és vízgazdálkodás gyerekek számára is előírt szabályait, a takarítók ügyeljenek a hulladékkezelésre, gondnok, technikai dolgozó, dajka munkavégzése, élete is legyen példamutató stb.).
- Kóser étkezés: terítés, étkezéslet anyaga, minősége, kulturált étkezés szokásai (asztalnál ülve, csendben, az ételt megköszönve, gyerekek is részt vehetnek a terítésben, segíthetnek a tálalásban stb.)
- Szünetekben szellőztetés, minél többet legyenek a gyerekek az udvaron stb.

8.4. Minőségbiztosítás / minőség-ellenőrzés

a) A tanulók környezeti nevelési eredményeinek értékelési szempontjai:

Egyes gyermekek, tanulók esetében

- az iskolai, óvodai cél- és értékrendszer megvalósulása,
- a szociális képességek alakulása,
- a beállítódások és értékorientáció fejlődése,
- a csoporthelyzet megismerése,
- a konfliktuskezelés módjai.

Osztályközösségek esetében

- a csoportviszonyok alakulása,
- a közvélemény, a morális gondolkodás változása,
- az informális kapcsolatrendszerek alakulása,

- a tevékenységrendszer megismerése.

b) A pedagógusok környezeti nevelési gyakorlata színvonalának minősítése:

- Rendelkeznek-e mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak?
- Felkészülésüket áthatja-e az együttműködésre törekvés?
- Törekednek-e fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között?
- Tanulóik, csoportjukba járó gyermekeik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítják-e a sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet?
- Alkalmat adnak-e az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának?
- Segítik-e a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségeinek felismerését?
- Lehetőségeket biztosítanak-e arra, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson?
- Megszervezik-e az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítják-e a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában?

c) Tantárgyak

- A tantárgyakban előírt környezeti nevelési tartalmakat az adott tantárgyra előírt ellenőrzési, értékelési formákkal tudjuk mérni.

d) A tanulók, gyermekek személyiség-fejlődése

- Használhatunk kérdőíveket, szociometriai vizsgálatokat, különböző megfigyeléseket, egyéni vagy csoportos beszélgetéseket.

9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A házi feladatok – mind a szóbeli, mind az írásbeli – a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését szolgálják, ezért csak olyan jellegű feladatot adhat a pedagógus, mely ennek a kritériumnak megfelel. Nem adható olyan házi feladat, melynek előkészítése a tanítási órán nem történt meg. Szintén nem adható házi feladatként a tanítási órán fel nem dolgozott anyagrészt otthoni, önálló feldolgozásra.

A házi feladatot minden tanóra elején ellenőrizzük és szóban vagy írásban (a feladat milyenségétől függően) értékeljük.

A kiemelkedő gyűjtőmunkát szaktanári dicsérettel jutalmazunk. A hiányzó házi feladat pótlólagos elvégzését szükségesnek tartjuk. Csak kivételes esetben adható szaktárgyi elégtelen osztályzat a sorozatos hiány miatt, viszont értékelési rendszerünk alapján a szaktanári figyelmeztetést javasoljuk.

A szóbeli és írásbeli házi feladat kiválasztása mindenkor időtervezéssel történjen és az életkori sajátosságokat vegye figyelembe.

- egy tanítási napon legfeljebb két tantárgyból íratható témazáró dolgozat, vagy felmérés;
- szombatra, vasárnapra, ünnepnapokra és tanítási szünetekre a tanulóknak csak annyi házi feladat adható, amely pedagógiai szempontból egyik órától a másikra megengedhető; Iskolánkban mindenképpen figyelembe vesszük a vallási szokásokat (pl.: Sábész)
- pénteken az egyéb tanítási napoknak megfelelő átlagos házi feladat adható fel;

10. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az Oktatási Hivatal honlapján közzétett két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve szerint a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével csoportbontásban kell megszervezni, más esetben a csoportbontás csak akkor indokolt, ha azt oktatásszervezési, infrastrukturális vagy más, megfelelően alátámasztott tényezők indokolják; a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai szerint. a tanítási órák megszervezhetőek különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is. Ezt az elvet különösen az egyéb foglalkozások szervezésében érvényesítjük: kis létszámú csoportok esetén a sportköri foglalkozások, szakkörök, önálló tanulással töltött foglalkozások több osztály tanulóiból is alakulhatnak.

11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉNEK RENDJE, MÓDSZEREI

A nemzeti köznevelési törvény előírásai szerint évente 2 alkalommal mérni kell a tanulók fizikai állapotát, és a mérések eredményét tovább kell küldeni kiértékelésre. A mérésekre ősszel, a tanévkezdést követő 3. – 4. héten kerül sor, míg a második mérés időpontja a tavaszi szünet utáni hét. A méréseket a HUNGAROFIT nevű mérési módszerrel végzik testnevelés órán a testnevelő tanárok. A mérésekre a szakmai anyag útmutatása alapján kerül sor.

12. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Intézményünk valamennyi évfolyamon heti öt testnevelés órát tart, így ettől eltérő programot nem foglalmaztunk meg. Az iskolai sportköri foglalkozásokat a testnevelés órákon felül, az egyéb foglalkozások keretében tartjuk meg.

13. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk különös figyelmet fordít a nemzeti köznevelésről szóló törvény 1. §-ában megfogalmazott alapelvek betartására, a társadalmi leszakadás megakadályozására, és a tehetséggondozás céljainak megvalósítására.

Nevelési programunk részletesen megfogalmazza azokat a feladatokat, amelyek közvetlenül vagy közvetve az esélyegyenlőség biztosítását szolgálják. Az intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására. A zsidó hagyományokat, vallási előírásokat elsődlegesen alapul véve, a pedagógusaink, a vallási közösségünk alapvetően tisztában vannak, és felelősséget vállalnak az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség megteremtésére, alapelveként vallják a diszkriminációmentes oktatást, az elfogadást, és a toleráns légkör megteremtését. Az intézmény lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére az iskolai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. Az intézmény minden szülői panaszt kivizsgál, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzíti. Tájékoztatja a fenntartót az esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos minden panasztételről, a panasztételi eljárás lefolytatásába és a vizsgálat eredményének megállapításába a fenntartó képviselőjét és a panasztevő felet is bevonja.

IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ZÁRÓ RENDELKEZÉSEI

1. A Pedagógiai Program megismerésének lehetősége

- A Bét Menachem Héber-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda, Bölcsőde Pedagógiai Programja nyilvános.
- A Pedagógiai Program egy példánya az igazgatói szobában, egy példánya a titkárságon, továbbá egy példánya az iskola fenntartójánál megtalálható, az érdeklődők számára előre egyeztetett időpontban hozzáférhető.
- A Pedagógiai Program az iskola honlapján, valamint az EMIH honlapján is (www.zsido.com) is megtalálható, onnan letölthető.
- A Pedagógiai Program tartalmáról a szülők is megkapják az előírt tájékoztatást.

2. Életbelépés, érvényesség

- Jelen Pedagógiai Program a 2024/2025-ös tanév első tanítási napjától kezdődően, az intézmény valamennyi intézmény egységében, felmenő rendszerben bevezetésre kerül.
- Jelen Pedagógiai Program érvényes mindaddig, míg a törvényi rendelkezés elő nem írja vagy a módosítását az erre felhatalmazottak nem kezdeményezik.
- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Minden tanév végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a megfogalmazott tantárgyi célok, követelmények megvalósulását.
- A megfogalmazott tapasztalatokat az igazgató a tanév értékelésekor összesíti, írásban rögzíti, a nevelőtestület és a fenntartó tudomására hozza. Szükség esetén a módosítását javasolja.

3. A Pedagógiai Program módosítását kezdeményezheti

- Az intézmény vezetője
- A nevelőtestület legalább 30%-a.
- A fenntartó előzetes jóváhagyását kell kérni a pedagógiai program minden olyan módosítási szándéka esetén, amelynek következtében a fenntartóra többletkötelezettségek hárulnának.
- A pedagógiai program módosítását a fenntartó fogadja el. A módosított pedagógiai programot, a jóváhagyást követő tanév kezdő napjától kell bevezetni.

A pedagógiai programot készítette:

_____
Zámbó Kálmánné

igazgató

A pedagógiai programot hitelesítette:

_____
Oberlander Batsheva

vallási igazgató

Budapest, 2023. november 30.

PH.

Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH), mint fenntartó a Bét Menachem Héber- Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda, Bölcsőde pedagógiai programját elfogadta.

Budapest, 2023. december 15.

_____
Dr. Köves Máté Slomó

A fenntartó képviselőjében